

Rapport

Toerisme in de stad

Onderzoek naar bezoekredenen toeristen,
ervaringen Amsterdammers
en de rol van coffeeshopbezoek hierbij

Colofon

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2021/252

Datum

december 2021

Opdrachtgever

Bond voor Cannabis Detaillisten

Auteurs

Melle Conradie
Coen Schuring
Peter Kanne

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

1	Managementsamenvatting	5
2	Inleiding	15
2.1	Aanleiding	15
2.2	Doel van het onderzoek	15
2.3	Methode en respons	15
2.4	Analyse en rapportage	20
2.5	Rapportopbouw	20
3	Het perspectief van inwoners	22
3.1	Helpt Amsterdammers positief over toerisme	22
3.2	Zeven op tien Amsterdammers vinden het te druk	23
3.3	Toerisme zorgt voor inkomsten en levendigheid	24
3.4	Toerisme geeft ook overlast	24
4	Bezoekredenen toeristen	26
4.1	Wandelen en architectuur bekijken belangrijkste bezoekredenen	26
4.2	Wandelen, musea en coffeeshops belangrijkste bezoekredenen	27
5	Overlast van toerisme en oplossingen	30
5.1	Vooral in het oude centrum veel overlast van toerisme	30
5.2	Meeste overlast van slechte fietsers en drukte	31
5.3	Aard van de ervaren overlast en oplossingen	33
5.4	Mogelijke interventies overlast	37
5.5	Draagvlak voor het i-criterium	38
5.6	Minder coffeeshopbezoek, maar meer straathandel met i-criterium	39
5.7	Meeste toeristen ook zonder coffeeshop naar Amsterdam	40
A	Bijlage: vragenlijst inwoners	43
B	Bijlage: vragenlijst toeristen	52

Hoofdstuk 1

Management

samenvatting

1 Managementsamenvatting

Achtergrond, doel en methode

Er is maatschappelijke discussie gaande over de verkoop van wiet of hasj aan buitenlandse toeristen in Amsterdam. Onder andere burgemeester Halsema van Amsterdam heeft zich uitgesproken voor invoering van het i-criterium. Dit zou betekenen dat coffeeshops alleen nog klanten mogen bedienen die in Nederland wonen.

De Bond van Cannabis Detaillisten (BCD) vraagt zich af in hoeverre het invoeren van het i-criterium het aantal bezoekers en eventuele overlast zou verminderen en heeft I&O Research gevraagd om hier onderzoek naar te doen.

Als onderzoeksopzet is gekozen voor een algemene en brede benadering van het fenomeen toerisme zonder direct toe te spitsen op “coffeeshoptoerisme”. Het onderzoek beantwoordt wat de bezoekredenen van toeristen zijn en welke (negatieve of positieve) effecten inwoners van toerisme ervaren.

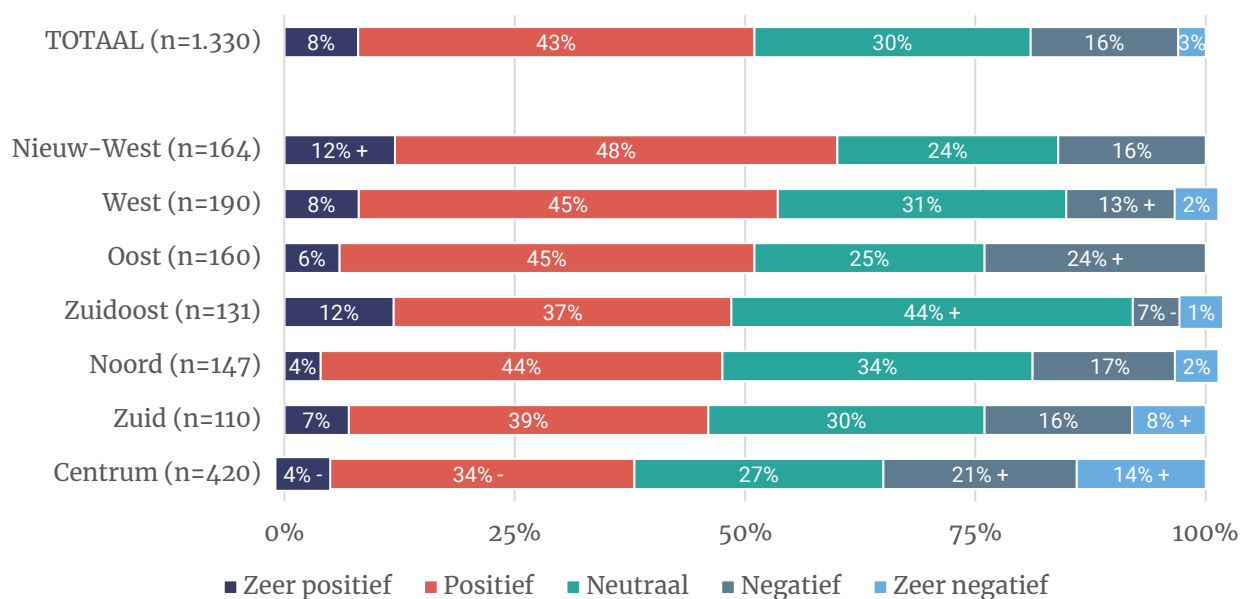
Het onderzoek bestond uit twee delen: een representatief onderzoek onder toeristen en een representatief onderzoek onder inwoners van Amsterdam.

Van 18 oktober tot en met 14 november 2021 zijn op verschillende ov-knooppunten in Amsterdam (zoals Schiphol en het Centraal Station) 1.244 toeristen ondervraagd. Daarnaast vulde in dezelfde periode een representatieve groep van 1.330 Amsterdammers een online vragenlijst over toerisme in. Paragraaf 2.3 bevat een uitgebreide beschrijving van de onderzoeksopzet.

Hoe denken Amsterdammers over toerisme?

De helft (51%) van de Amsterdammers staat positief tegenover toerisme in de stad. Ongeveer een op vijf (19%) oordeelt negatief, 30 procent oordeelt neutraal. Dit verschilt wel sterk per stadsdeel. In stadsdeel Centrum is men het minst te spreken over het toerisme (38% positief, 35% negatief).

Hoe staat u in het algemeen tegenover toerisme in Amsterdam? (uitgesplitst naar stadsdeel)

Waarom komen toeristen naar Amsterdam?

De meeste Amsterdammers (80%) denken dat coffeeshopbezoek een belangrijke bezoekrede is voor toeristen. Voor iets minder dan de helft van de toeristen (47%) is dit inderdaad een belangrijke reden, maar voor de andere helft dus niet.

Door de stad kunnen wandelen, het bekijken van gebouwen en architectuur en het bezoeken van musea en restaurants zijn voor meer toeristen belangrijke bezoekrede dan coffeeshopbezoek. Ook een bezoek aan de Wallen is veel minder vaak een bezoekrede voor toeristen (32%) dan inwoners denken (74%).

Bezoekmotieven Amsterdam volgens inwoners en toeristen.

Bezoekmotief	(Zeer) belangrijke reden voor bezoek volgens toeristen (n=1.244)	Geschat belang voor toeristen volgens inwoners (n=1.330)
Kunnen wandelen door Amsterdam	95%	47%
Gebouwen, architectuur, grachten	79%	49%
Musea	61%	74%
Restaurants	60%	19%
Uitgaan (cafés, nachtclubs)	58%	59%
Culturele evenementen/festivals	50%	51%
Coffeeshops (met mogelijkheid cannabis te roken)	47%	80%
Winkels, shopping	47%	36%
De Wallen, red light district	32%	74%

Ook wanneer toeristen een top 3 maken van bezoekmotieven, komt wandelen bij 35 procent op de eerste plek. Bij twee derde staat dit op een plek in de top 3. Daarna volgen de musea (bij 21% op 1, bij 42% in top 3) en coffeeshops (16% en 35%).

Bijna driekwart van de toeristen (71%) zegt zeker musea te bezoeken in Amsterdam of heeft dit al gedaan. Daarmee komen musea voor cafés en nachtclubs (56% zeker of al gedaan), de Wallen (51%), en coffeeshops (50%) te staan.

Bezoek aan coffeeshops en in mindere mate de Wallen zijn dus zeker belangrijke bezoeken voor toeristen, maar niet de belangrijkste en in mindere mate dan inwoners denken.

Voor- en nadelen van toerisme volgens de inwoners

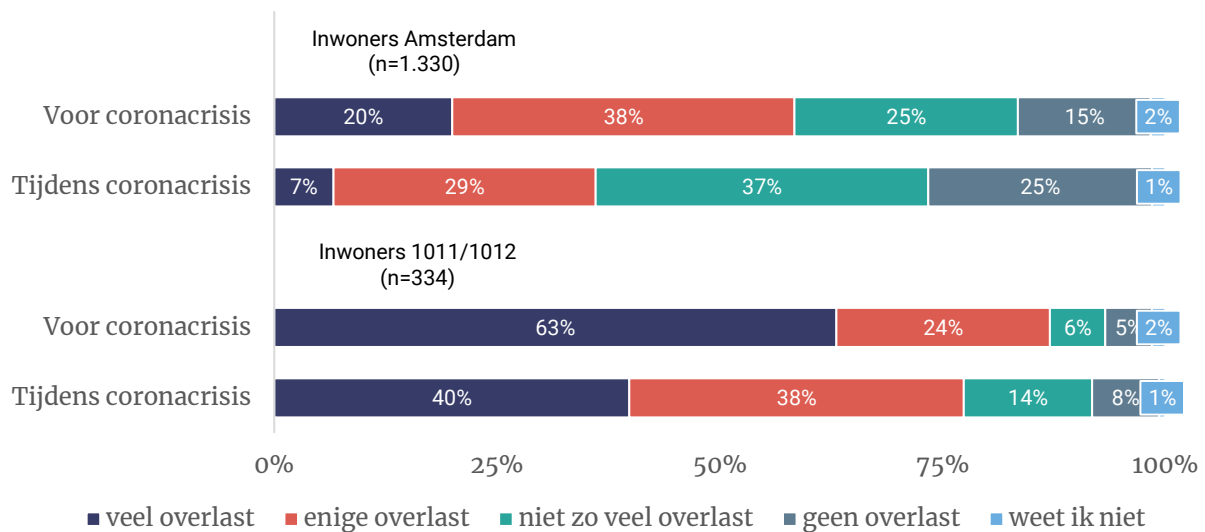
Driekwart van de Amsterdammers kan voordelen van het toerisme noemen, 88 procent noemt ook nadelen. Als voordelen ziet men vooral dat het levendigheid met zich meebrengt en dat het zorgt voor werkgelegenheid en inkomsten. De drukte is verreweg het meest genoemde nadeel. Daarnaast noemt men ook veel problemen die hieraan gerelateerd zijn zoals lawaai, dronken toeristen, drugsgebruik en toeristen die een gevaar vormen op de fiets.

Vooral in het oude centrum veel overlast van toerisme

Voor de coronacrisis ervoer ruim de helft (58%) van de Amsterdammers (terugkijkend) minimaal enige overlast van toerisme. Een vijfde ondervond zelfs veel last. In het centrum is de overlast echter beduidend groter, met name in het oude centrum. Onder inwoners van de postcodegebieden 1011 en 1012 had 87 procent voor de coronacrisis veel tot enige overlast. In vergelijking met het 'oude normaal' is de overlast wel afgenomen. Op het moment van dit onderzoek (half oktober tot half november) was het toerisme weer iets aangetrokken, maar zeker nog niet op het pre-corona-niveau. Het aandeel inwoners dat overlast ervoer was significant lager: een derde Amsterdammers en driekwart van de inwoners van postcodegebied 1011/1012 ervoer nog overlast.

Ervaart u (wel eens) overlast van toeristen? Wilt u daarbij zowel de situatie voor de coronacrisis als de huidige situatie in gedachten nemen?

In stadsdeel Centrum ervaart men meer overlast van toerisme dan in de andere stadsdelen. Voor de coronacrisis had 83 procent veel of enige overlast, tijdens het onderzoek was dit 71 procent. Na Centrum ervaren inwoners van de andere stadsdelen binnen de ring (Zuid, Oost en West) de meeste overlast.

Last van roekeloze fietsers, drukte, schraal winkelaanbod, lawaai, alcohol en blowers

Wat is die overlast? Het blijkt dat Amsterdammers vooral last hebben van ‘roekeloos’ fietsende toeristen (79%) en de drukte in de binnenstad (78%). Daarna volgen het winkelaanbod dat meer is gericht op toeristen, toeristen die lawaai maken, alcohol drinken, met rolkoffers over straat gaan en cannabis gebruiken.

Wilt u voor elk aangeven of en in welke mate u daar overlast van ervaart? (n=1.330, inwoners)

Aspecten van toerisme	% veel + enige overlast
Roekeloos fietsende toeristen	79%
Drukke in de binnenstad	78%
Drukke in ‘groot Amsterdam’	66%
Winkelaanbod dat meer gericht is op toeristen	66%
Toeristen die lawaai op straat maken	66%
Toeristen die alcohol gebruiken	63%
Toeristen met rolkoffers op straat	54%
Toeristen die cannabis (wiet of hasj) gebruiken	52%
Toeristen die een gelegenheid via Airbnb gebruiken	46%
Kotsende toeristen	45%
Wachtrijen voor attracties (musea, Anne Frankhuis, etc.)	43%
Drugsdealers op straat	42%
Toeristen die de Wallen / raamprostitutie bezoeken	42%
Toeristen die pillen (xtc etc.) gebruiken	39%
Toeristen die lachgas gebruiken	39%

Ruim de helft van de inwoners heeft dus last van toeristen die wiet en hasj gebruiken. Het gaat dan met name om de stank en in mindere mate om asociaal gedrag al dan niet veroorzaakt door het cannabisgebruik. Cannabis veroorzaakt meer overlast dan de genotsmiddelen lachgas en pillen, maar minder dan alcohol.

Bij overlast door alcoholgebruik heeft men voornamelijk last van het asociale gedrag van de gebruikers.

Oplossingen voor de overlast

Uit toelichtingen die inwoners geven blijkt dat de oplossingen die ze voor de ervaren overlast zien in vier categorieën in te delen zijn:

- 1 Minder aantrekkelijk maken van toerisme:** bijvoorbeeld door recreatiemogelijkheden te verminderen of toeristenbelasting te verhogen.
“Bepaalde vormen van toerisme terugdringen. Bachelorparties verbieden, vliegtaks omhoog, accijns op kerosine heffen. Toeristenbelasting fors omhoog.”
- 2 Andere regelgeving en handhaving op overlast:**
Alcohol: een groot deel zou graag (meer) handhaving op openbare dronkenschap zien.
“Echt controleren op alcohol en dronkenschap op straat, niet alleen toekijkende coaches.”

Cannabis: één persoon stelt voor om blowen alleen nog in de coffeeshops toe te staan.
“Blowen op straat verbieden. Laat ze binnen roken.”
- 3 Spreiding:** minder concentratie van toeristische voorzieningen in het centrum zodat niet alle drukte en overlast zich in een klein gebied concentreert.
“De drukte centreert zich te veel op delen als o.a. het Wallengebied. Het Centrum is klein en de spreiding is klein.”
- 4 Verbieden/sluiten:**
Prostitutie: verschillende inwoners zien heil in het sluiten van de raamprostitutie op de Wallen.

Coffeeshops: ook het verbieden van cannabisgebruik kent de nodige medestanders. Daarbij wordt ook het de essentie van i-criterium – alleen inwoners van Nederland toelaten tot de coffeeshops – genoemd als oplossing voor de overlast die men van toerisme ervaart.
“Prostitutie verplaatsen naar buiten het centrum, coffeeshops alleen voor inwoners.”

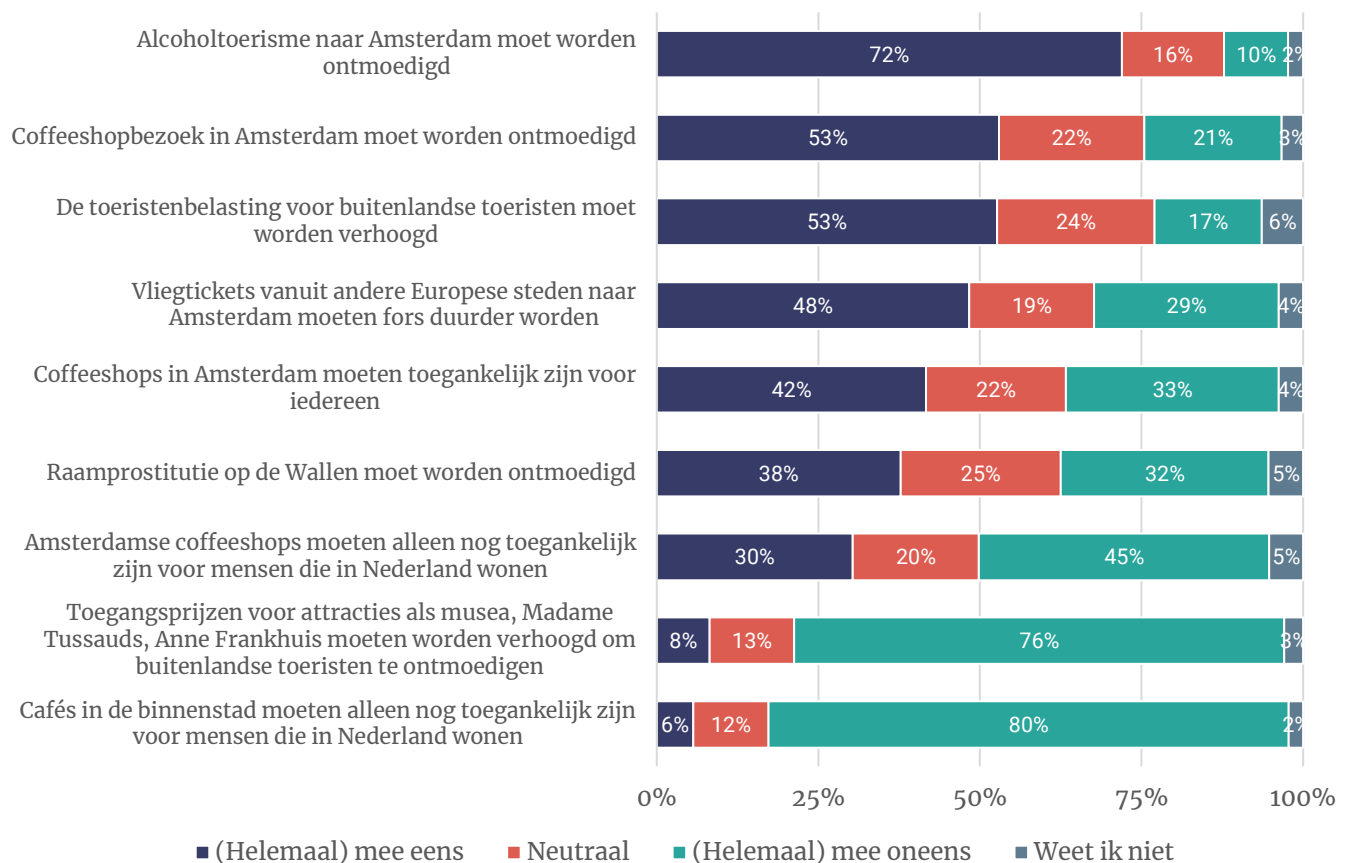
Vooraf: alcoholtoerisme ontmoedigen

We legden inwoners enkele mogelijke interventies voor. Driekwart is voorstander van het ontmoedigen van alcoholtoerisme. Maar slechts 6 procent wil dat toeristen helemaal niet meer naar het café in de binnenstad kunnen.

Ruim de helft van de inwoners wil dat coffeeshopbezoek ontmoedigd wordt (55%) en dat Amsterdam toeristenbelasting verhoogt (53%). Daarmee zijn dit de drie meest populaire interventies.

Over wie naar de coffeeshop moet kunnen is men nogal verdeeld: 42 procent vindt dat ze toegankelijk moeten zijn voor iedereen, maar 33 procent is het daar niet mee eens.

In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? (n=1.330)

Inwoners van de binnenstad (postcodegebied 1011/1012) zien vaker heil in de maatregelen dan andere Amsterdammers. De enige uitzondering is het sluiten van cafés voor buitenlanders, ook onder Centrum-bewoners zijn weinig voorstanders voor deze maatregel te vinden.

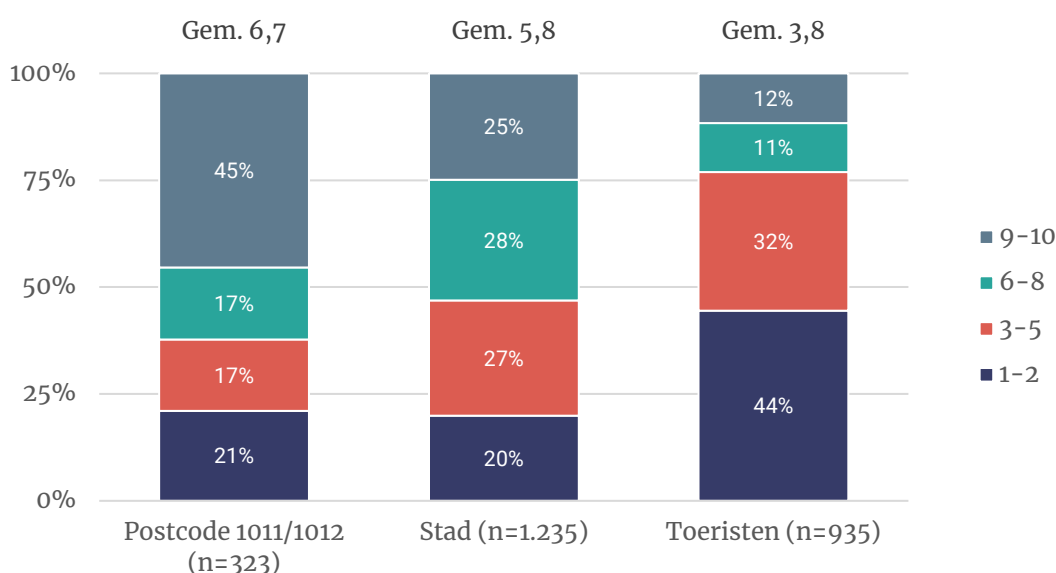
Draagvlak voor het i-criterium

We legden zowel inwoners als toeristen het volgende voor: “Er is een plan waarin wordt voorgesteld dat buitenlandse bezoekers geen wiet of hasj meer kunnen kopen in een Amsterdamse coffeeshop. Wat zou u daarvan vinden?”

Inwoners van het postcodegebied 1011/1012 zijn het meest positief over een mogelijk i-criterium. Bijna de helft (45%) van de inwoners van dit gebied geeft het plan een 9 of een 10. Een op de vijf inwoners uit postcodegebied 1011/1012 (21%) is juist niet erg te spreken over het plan en geeft het een 1 of een 2. Op stadsniveau zijn de inwoners meer verdeeld en geeft men vooral minder vaak hele hoge cijfers voor het plan. Toeristen zijn het minst enthousiast: slechts 12 procent geeft een 9 of 10.

Er is een plan waarin wordt voorgesteld dat buitenlandse bezoekers geen wiet of hasj meer kunnen kopen in een Amsterdamse coffeeshop.

**Wat zou u daarvan vinden? Kunt u dat uitdrukken in een rapportcijfer?
(1 = een zeer slecht plan, 10 = een zeer goed plan)**

Minder drukte en overlastgevende toeristen verwacht bij i-criterium, wel meer drugsdealers

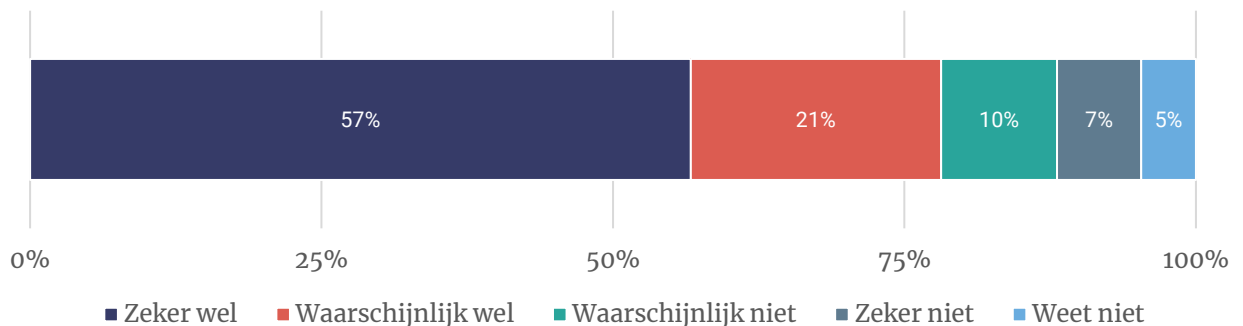
Het merendeel van de inwoners verwacht dat invoering van het i-criterium zal zorgen voor minder overlast van cannabisgebruikende toeristen (80%), drukte in de binnenstad (65%) en algemene overlast van toeristen (57%). Maar er zijn ook zorgen. Zo verwacht 46 procent van de inwoners dat overlast van drugsdealers op straat zal toenemen omdat toeristen hun drugs elders zullen zoeken. Ook verwacht 20 procent meer overlast van toeristen die alcohol gebruiken, waarschijnlijk is de redenatie dat men zich hier meer toe zal wenden als alternatief voor cannabis. Overigens verwacht 38 procent juist dat de alcoholoverlast af zal nemen met de invoering van het i-criterium.

Invoeren i-criterium: 15 procent coffeeshop bezoekende zou wegblijven uit Amsterdam

Ruim driekwart van de toeristen zou Amsterdam waarschijnlijk ook bezoeken als ze niet naar een coffeeshop konden. Zeven procent zou wegblijven en voor 10 procent is dat mogelijk het geval.

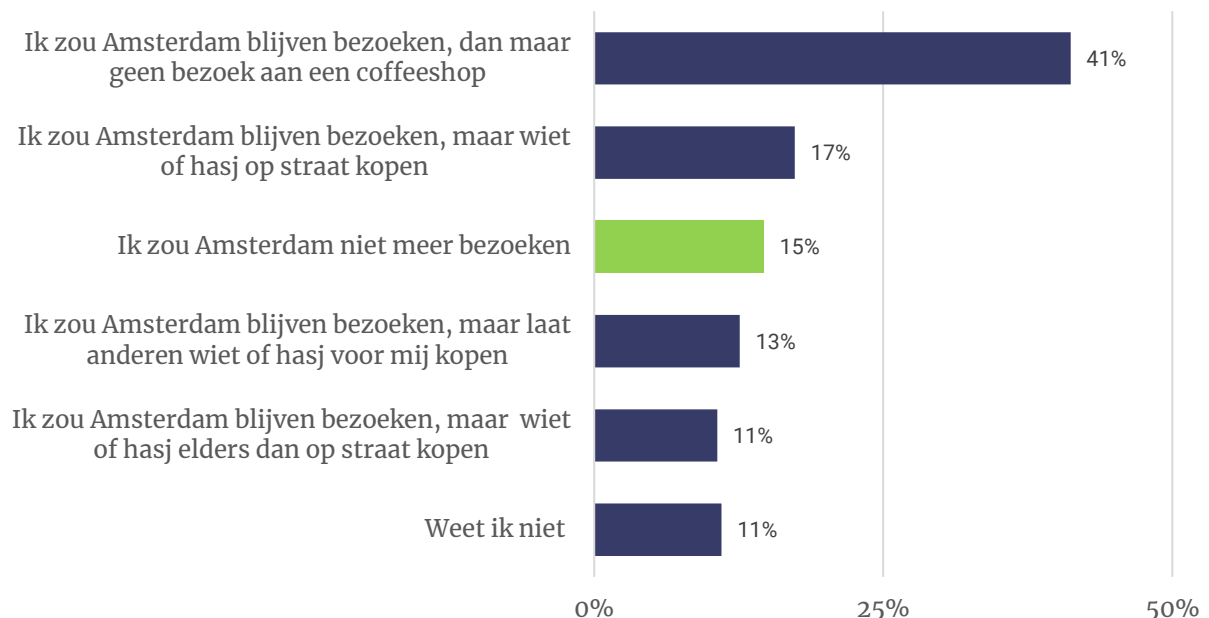
Zou u Amsterdam een volgende keer ook bezoeken als u geen wiet of hasj meer kunt kopen in een Amsterdamse coffeeshop? (gesteld aan toeristen; n=1.244)

Van de toeristen die Amsterdam (mede) bezoeken om naar de coffeeshop te gaan, zegt 15 procent dat ze weg zouden blijven als dat niet meer zou kunnen. Dat betekent circa 10 procent van alle toeristen.

Vier op tien (41%) zouden blijven komen ('dan maar geen coffeeshopbezoek'). Een kwart (24%) is van plan te blijven komen en dan op een andere manier aan wiet of hasj zien te komen. Ze willen het dan op straat kopen (17%) of anderen het voor zich laten aanschaffen (13%).

Wat zou u doen als u in Amsterdam geen wiet of hasj meer kunt kopen in een coffeeshop? (niet gesteld aan toeristen voor wie coffeeshops geen belangrijke bezoekredenen waren; n=818)

Wie zijn de coffeeshopbezoekers?

Coffeeshopbezoekers zijn vaker dan de gemiddelde Amsterdamse toerist jonger dan 35 jaar. Naar verhouding vinden ze (naast coffeeshopbezoek) ook uitgaan en “de Wallen” belangrijker bij hun bezoek en ze ondernemen deze activiteiten ook vaker. Musea vinden ze juist minder belangrijk, maar opvallend is dat van de coffeeshopbezoekers een even groot deel als gemiddeld een bezoek aan minimaal een museum brengt. Ook andere activiteiten zoals het bezoeken van restaurants, winkelen en “wandelen door Amsterdam” worden net zo vaak ondernomen door coffeeshopbezoekers als door andere toeristen.

Het mogelijk wegblijven van coffeeshoptoeristen heeft dus ook een effect op andere sectoren.

Toerisme in Amsterdam en het i-criterium nader beschouwd

Wanneer we alle resultaten onder elkaar zetten, valt een aantal dingen op in relatie tot het debat over het i-criterium:

- coffeeshopbezoek is gemiddeld genomen minder belangrijk voor toeristen dan inwoners het inschatten, al komt bijna de helft van de toeristen hier (ook) voor en is het voor 16 procent de belangrijkste reden;
- inwoners ervaren de meeste overlast van drukte in de binnenstad door toerisme. Veel andere overlastvormen zoals lawaai of slecht fietsende toeristen hangen daarmee samen;
- zes op tien inwoners hebben last van alcoholgebruikende toeristen (63%), de helft (52%) heeft last van cannabisgebruikende toeristen;
- het i-criterium heeft de meeste steun bij binnenstadbewoners (postcode 1011/1012). Gemiddeld genomen zijn Amsterdammers erg verdeeld. Positieve verwachtingen zijn dat overlast en drukte door toerisme inderdaad zoals beoogd afnemen. Per saldo verwacht men echter wel een toename van overlast door drugsdealers op straat. Ook verwacht een deel van de Amsterdammers meer overlast van alcoholgebruik;
- de angst voor toename van overlast door drugsdealers lijkt niet ongegrond. Van de toeristen die mogelijk een coffeeshop zouden bezoeken, verwacht een kwart de drugs elders te gaan halen als ze niet meer naar binnen kunnen (op straat of via anderen). Vijftien procent van deze toeristen zou wegblijven uit Amsterdam, dit komt neer op circa 10 procent van alle toeristen.

Hoofdstuk 2

Inleiding

2 Inleiding

2.1 Aanleiding

Burgemeester Femke Halsema van Amsterdam wil een einde maken aan het drugstoerisme in Amsterdam¹. Als het aan de burgemeester ligt, mogen voortaan alleen nog klanten die in Nederland wonen wiet of hasj kopen (i-criterium). Daardoor, zo hoopt ze, zal het aantal ongewenste bezoekers in de binnenstad dalen, evenals het aantal coffeeshops, waardoor de overlast afneemt en de markt voor softdrugs overzichtelijker en controleerbaarder wordt voor de politie.

De Bond van Cannabis Detaillisten (BCD) vraagt zich af in hoeverre het invoeren van het i-criterium het aantal bezoekers en eventuele overlast vermindert. BCD heeft I&O Research gevraagd om onderzoek te doen onder toeristen en inwoners. De uitkomsten moeten het debat over het i-criterium ondersteunen.

2.2 Doel van het onderzoek

Het hoofddoel van het onderzoek is verkrijgen van feitelijke, betrouwbare en onafhankelijke onderbouwing ter ondersteuning van het debat over het i-criterium. Het uitgangspunt van het onderzoek is dat het dezelfde resultaten op moet leveren als wanneer voorstanders van het i-criterium het onderzoek zouden laten uitvoeren.

We hebben bij de opzet gekozen voor een algemene benadering van het fenomeen toerisme zonder direct toe te spitsen op “coffeeshoptoerisme”. Het onderzoek beantwoordt wat de bezoekredenen van toeristen zijn en welke (negatieve of positieve) effecten inwoners van toerisme ervaren. Bij de analyse van de resultaten is wel extra aandacht aan coffeeshoptoerisme besteed, door dit te vergelijken met andere vormen en aspecten van toerisme.

2.3 Methode en respons

Het onderzoek kende twee sporen. We ondervroegen de volgende groepen:

1. buitenlandse toeristen in Amsterdam;
2. inwoners van Amsterdam.

Belangrijk om te vermelden is dat we bij beide sporen niet hebben genoemd dat het onderzoek in opdracht van de Bond van Cannabis Detaillisten plaatsvond. Om mensen zo neutraal mogelijk deel te laten nemen, werd in het inwonersonderzoek in postcodegebieden 1011 en 1012 alleen gezegd dat het om een detailhandelsorganisatie ging.

Ook het onderzoek zelf is zo neutraal mogelijk ingericht. Ons uitgangspunt is: wie ook de opdrachtgever zou zijn geweest, het zou moeten leiden tot dezelfde uitkomsten. Hieronder beschrijven we hoe we dit per onderzoek hebben gewaarborgd.

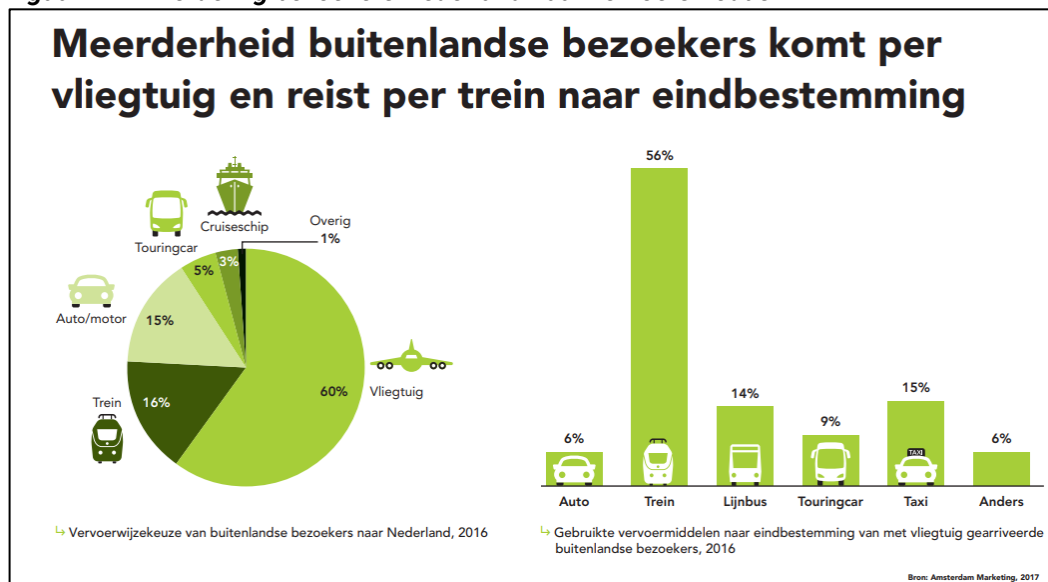
¹ <https://www.parool.nl/amsterdam/halsema-wil-verbod-op-wietverkoop-aan-buitenlandse-toeristen-b92c98bd/>

2.3.1 Onderzoek buitenlandse toeristen

Het onderzoek onder buitenlandse toeristen heeft als doel om inzichtelijk te krijgen waarom ze naar Amsterdam komen. We streven met het onderzoek een representatief beeld van ‘toeristische bezoekers in Amsterdam’ na. Uit eerder onderzoek blijkt dat zo’n zes op de tien bezoekers aan Nederland met het vliegtuig komen en dat ruim de helft met de trein doorreist naar de eindbestemming (Figuur 2.1).

Figuur 2.1 – Verdeling bezoekers Nederland naar vervoersmodus.

Bron: Amsterdamse Thermometer van de Bereikbaarheid, 2019.

Iedereen heeft even veel kans op deelname

Op basis van de bovenstaande bekende verdeling hebben we toeristen benaderd op de plekken waar ze Amsterdam binnenkomen. Alle toeristen komen ergens Amsterdam binnen. Daarom stonden we bij deze ‘toegangspoorten’ van de stad. Er is heel bewust gekozen om niet bij toeristische locaties te gaan staan. Elke toeristische attractie trekt namelijk een eigen publiek waardoor veldwerk op die locaties een risico op onder- of oververtegenwoordiging van bepaalde groepen geeft.

Interviewers van I&O Research kregen van tevoren een uitgebreide instructie om willekeurig toeristen te benaderen en hun eigen voorkeuren uit te schakelen. Ze vroegen toeristen een korte vragenlijst in te vullen over hun bezoek aan Amsterdam. De vragenlijst was beschikbaar in het Nederlands, Engels, Frans, Duits, Spaans en Italiaans, zodat men zoveel mogelijk in zijn eigen taal mee kon doen. Vanwege taboegevoelige onderwerpen zoals prostitutiebezoek en drugsgebruik is ervoor gekozen om men de vragenlijst zelf via een QR-code op de eigen telefoon in te laten vullen. De “interviewers” konden dus niet meelesen bij het invullen van de vragenlijst. Op deze manier werd het geven van sociaal wenselijke antwoorden beperkt. Voor degenen zonder smartphone of internet was een schriftelijke vragenlijst beschikbaar. In de vragenlijst stelden we ook enkele controlevragen om zeker te zijn dat het om toeristisch bezoek ging en niet bijvoorbeeld een zakenreis.

Dataverzameling op vervoersknooppunten

De meeste toeristen komen per vliegtuig naar Nederland, dus de grootste inzet vond plaats op de (treinperrons) van Schiphol. Voor de bezoekers die direct met de trein naar Amsterdam kwamen, vond veldwerk plaats op de stations Amsterdam CS en Sloterdijk. Daarnaast zijn toeristen op P&R-locaties in Amsterdam en parkeerplaatsen in de binnenstad ondervraagd om de stroom bezoekers per auto/motor mee te nemen. Ten slotte vond veldwerk op Amsterdam Amstel plaats waar onder andere Flixbus en Blablabus binnenkomen. De dataverzameling vond plaats van 18 oktober tot en met 14 november 2021. Op 13 november om 18:00 uur gingen strengere coronamaatregelen in waarbij onder meer de horeca om 20:00 uur dicht moest. De metingen vonden zowel doordeweeks als in het weekend plaats tussen 10:00 uur en 22:00 uur.

In Tabel 2.1 is de gerealiseerde respons afgezet tegen de verwachte verdeling voorafgaand aan het onderzoek. Net als verwacht kwam het merendeel van de geïnterviewde toeristen met het vliegtuig naar Amsterdam. Vooral het aandeel auto/motorbezoekers is lager dan de voorspelling. Naar verhouding deden er iets meer trein- en busreizigers mee aan het onderzoek.

Tabel 2.1 – Aantal gerealiseerde enquêtes en verwacht aandeel per vervoersmodus.

Vervoer naar Nederland	Verwacht aandeel*	Aantal afgenomen enquêtes	Percentage afgenomen enquêtes	Gekozen veldwerklocaties
Vliegtuig	63%	744	60%	Schiphol
Trein	17%	264	21%	Amsterdam Centraal / Sloterdijk
Auto/motor	16%	125	10%	P&R + Parkeerplaatsen binnenstad
Touringcar/lijnbus	5%	94	8%	Amsterdam Amstel
Anders	-	17	1%	
TOTAAL	100%	1.244	100%	

* het cruiseschiptoerisme was ten tijde van het onderzoek nog niet op gang gekomen. De verwachte percentages zijn berekend aan de hand van de percentages uit de Amsterdamse Thermometer van de bereikbaarheid exclusief bezoek per cruiseschip en 'overig'.

Ongeveer drie op tien ondervraagde toeristen zijn jonger dan 25 jaar (Tabel 2.2). Er deden naar verhouding het minst 50-plussers mee (6%). Vijftien procent wilde zijn of haar leeftijd niet zeggen.

Tabel 2.2 – Afgenomen percentages per leeftijdsgroep.

Leeftijd	Aantal	Percentage
18 t/m 24 jaar	388	31%
25 t/m 34 jaar	424	34%
35 t/m 49 jaar	169	14%
50 jaar en ouder	72	6%
Wil niet zeggen	191	15%
TOTAAL	1.244	100%

Driekwart van de toeristen (74%) is afkomstig uit tien landen, waarvan negen landen in Europa zijn (Tabel 2.3). De meeste toeristen komen (achtereenvolgens) uit Duitsland (20%), Frankrijk (16%) en Engeland (11%).

Tabel 2.3 – Afgenomen percentages per herkomstland (top 10).

Herkomstland	Aantal	Percentage
Duitsland	243	20%
Frankrijk	201	16%
Engeland	139	11%
Italië	87	7%
België	73	6%
Ierland	48	4%
Spanje	42	3%
Zwitserland	34	3%
Verenigde Staten	32	3%
Oostenrijk	26	2%
SUBTOTAAL	925	74%
Overig	330	26%
TOTAAL	1.244	100%

Aan de toeristen is gevraagd met wie ze Amsterdam bezoeken. Ruim vier op de tien toeristen geven aan met hun partner te komen (Tabel 2.4). Ruim een derde komt met vrienden en een tiende zegt alleen te komen. Een kleine groep toeristen komt met andere familieleden, met hun kinderen, hun ouders of met anderen.

Tabel 2.4 – Grootte van groep tijdens bezoek aan Amsterdam. (meerdere antwoorden mogelijk)

Grootte van groep	Aantal	Percentage
Met partner	536	43%
Met vrienden	466	37%
Alleen	129	10%
Met andere familieleden	85	7%
Met mijn kinderen	58	5%
Met mijn ouders	55	4%
Met anderen	17	1%
TOTAAL	1.244	100%

Toerisme tijdens de coronacrisis

Het onderzoek vond plaats gedurende een aantal weken tijdens de coronacrisis. Dit was nog voor de aangescherpte maatregelen van eind oktober en november. Er waren relatief weinig restricties voor het toerisme in vergelijking tot andere perioden tijdens de coronacrisis.

Desondanks heeft de crisis veel effect op het toerisme, zo is het toerisme van buiten de EU bijna stilgevallen terwijl er voorheen veel toeristen kwamen uit onder meer de Verenigde Staten en China (bron: NTBC). Dit maakt het lastig te bepalen in hoeverre de respons afwijkt van de totale groep toeristen die Amsterdam tijdens de onderzoeksperiode bezocht. Daarom is geen weging op de resultaten voor toeristen toegepast. Wel maken we in deze rapportage analyses om de verschillen tussen leeftijdsgroepen en vervoersmodi in kaart te brengen.

2.3.2 Draagvlakonderzoek toerisme onder inwoners

Een van de argumenten van burgemeester Halsema om het i-criterium in te voeren is dat het aantal ongewenste bezoekers in de binnenstad zal dalen waardoor de overlast afneemt. Hierin zit besloten dat ongewenste bezoekers en overlast gerelateerd zijn aan coffeeshops. Het doel van het draagvlakonderzoek onder inwoners is daarom om inzicht te krijgen in hoe Amsterdammers tegenover het toerisme in de stad staan en van welke aspecten van toerisme zij eventueel overlast ervaren.

Als steekproefbasis zijn drie bronnen ingezet:

1. **Het I&O Research Panel:** is een via aselecte steekproeven geworven panel bestaande uit panelleden die regelmatig aan onderzoeken meedoen;
2. **PanelClix:** panel met circa 100.000 actieve leden die tegen een kleine vergoeding meedoen aan onderzoeken. We maken regelmatig gebruik van PanelClix als aanvulling op ons eigen panel als we hele specifieke doelgroepen nodig hebben;
3. **Basisadministratie Adressen en Gebouwen (BAG):** via de BAG zijn bijna 2.500 adressen aangeschreven in de binnenstad van Amsterdam (postcodegebieden 1011 en 1012). Zij kregen een brief gericht 'aan de bewoners van' met als onderwerp 'geef uw mening over toerisme in Amsterdam'. Deze groep is apart benaderd om ook voldoende inwoners van de binnenstad – de plek waar veel coffeeshops gevestigd zijn en die veel toeristen bezoeken – in het onderzoek te hebben.

De dataverzameling liep van 28 oktober tot 15 november 2021. Dit was grotendeels een periode waarin de coronamaatregelen beperkt waren in vergelijking tot andere perioden gedurende de crisis. Zo was de 1,5-meter-maatregel tot 13 november alleen een advies en was de horeca nog tot 0:00 uur open.

In totaal deden 1.330 Amsterdammers mee aan het onderzoek, waarvan 334 woonachtig in de postcodegebieden 1011 en 1012.

Tabel 2.5 – Respons per steekproefbron.

Steekproefbron	Aantal uitgenodigd	Aantal deelnames totaal	Respons	Aantal deelnames '1011/1012'
I&O Research Panel	1.062	565	53%	10
PanelClix	-	459	-	18
BAG	2.497	306	12%	306
TOTAAL	3.559*	1.330	24%*	334

* Exclusief PanelClix.

Representativiteit en weging

Op de uitkomsten van het inwonersonderzoek zijn twee wegingen toegepast:

- de totaaluitkomsten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, stadsdeel en migratieachtergrond. Daarmee zijn de uitkomsten representatief voor deze kenmerken. Vooral het stadsdeel Centrum is sterk teruggewogen omdat hier extra mensen zijn uitgenodigd zodat we ook over deze groep uitspraken kunnen doen;
- de uitkomsten voor de inwoners van postcodegebieden 1011 en 1012 zijn gewogen op de verdeling van geslacht, leeftijd en migratieachtergrond binnen dit gebied. De uitkomsten voor de binnenstadbewoners zijn daarmee representatief voor deze uitkomsten.

In dit onderzoek gaan we uit van een betrouwbaarheid van 95 procent. Bij een steekproef van $n=1.330$ (totaal deelnames inwoners) en een uitkomst van 50 procent is er sprake van een foutmarge van plus of min 2,7 procent. De uitkomsten voor de binnenstadbewoners ($n=330$) hebben een foutmarge van plus of min 5,4 procent.

2.4 Analyse en rapportage

In dit rapport worden verschillen op basis van achtergrondkenmerken uitgelicht. In de tekst benoemde verschillen zijn altijd statistisch significante verschillen. Bij elke figuur staat aangegeven hoeveel antwoorden gegeven zijn: 'n=50' betekent dat 50 mensen geantwoord hebben. Alle vragen waren verplicht om in te vullen, maar vaak was er een 'geen antwoord' optie.

2.5 Rapportopbouw

We vervolgen dit rapport met het perspectief van inwoners in hoofdstuk 3. Vervolgens gaan we in op de bezoekrekenen van toeristen in hoofdstuk 4. Hoofdstuk 5 gaat over de mogelijke overlast van toerisme, de oplossing daarvoor en het i-criterium. Het rapport is gestart met een managementsamenvatting.

Hoofdstuk 3

Het perspectief van inwoners

3 Het perspectief van inwoners

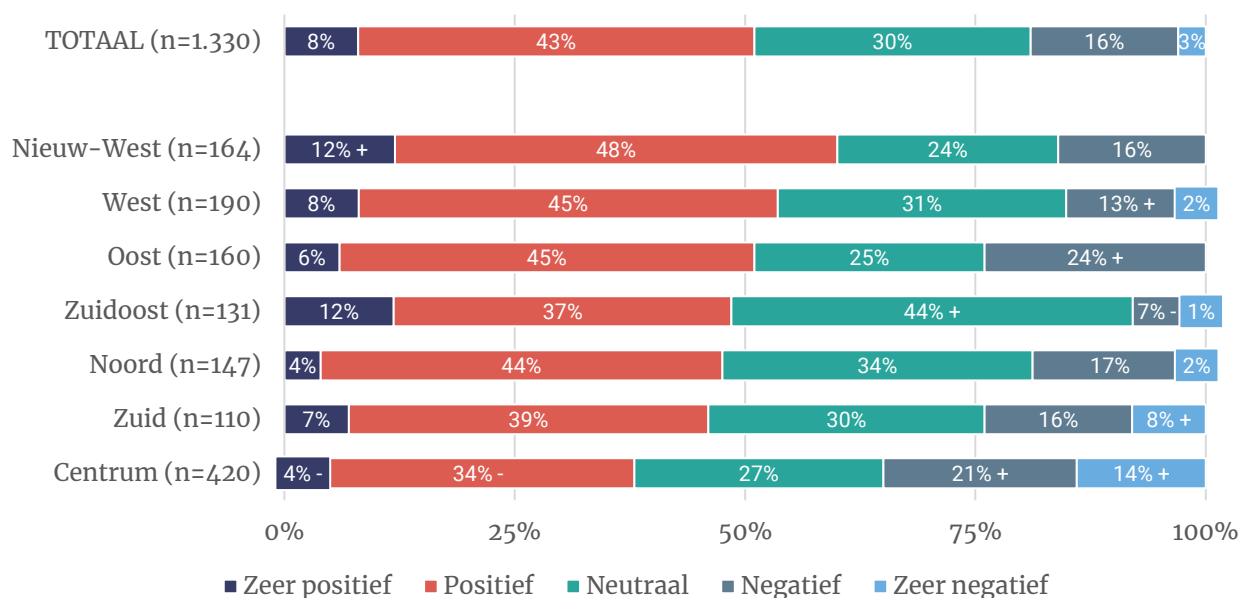
Aan het inwonersonderzoek deden 1.330 Amsterdammers mee. We hebben extra ingezet op deelnames uit het centrum (specifiek de postcodes 1011 en 1012) zodat we ook voor centrumbewoners uitspraken kunnen doen. Zij wonen namelijk in een gebied waar veel toerisme en coffeeshopbezoek door toeristen is. In de totaaluitkomsten is het aandeel van het Centrum steeds teruggewogen (meer daarover in paragraaf 2.3).

3.1 Helft Amsterdammers positief over toerisme

Acht procent van de inwoners van Amsterdam is zeer positief over het toerisme in de stad (Figuur 3.1). Daarnaast is 43 procent gematigd positief. Daar tegenover staat een vijfde negatief tegenover het toerisme in Amsterdam (16% negatief, 3% zeer negatief). Drie op de tien inwoners zijn niet per se positief en niet per se negatief. Daarmee staan inwoners dus per saldo positief tegenover het toerisme in de stad.

Hoewel dat voor alle stadsdelen geldt zijn er duidelijke verschillen. In stadsdeel Centrum is een derde negatief, dat is meer dan gemiddeld (19%). In Zuid zijn relatief veel inwoners zeer negatief over toerisme. In Nieuw-West zijn naar verhouding de meeste voorstanders.

Figuur 3.1 – Hoe staat u in het algemeen tegenover toerisme in Amsterdam? (uitgesplitst naar stadsdeel; gesorteerd op (zeer) positief over toerisme)

+ is een significant hoger aandeel dan gemiddeld, - is een significant lager aandeel dan gemiddeld.

Voorbeeld: inwoners van Centrum staan significant minder vaak zeer positief tegenover toerisme (4%) dan gemiddeld (8%).

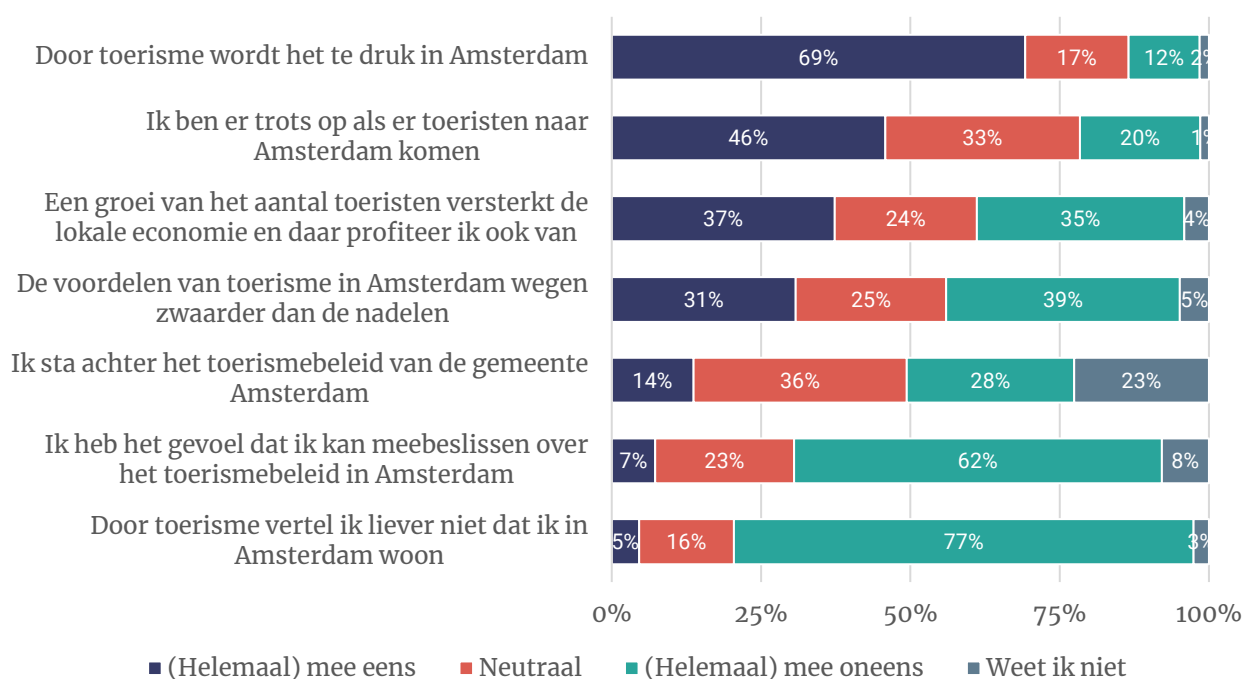
3.2 Zeven op tien Amsterdammers vinden het te druk

We hebben een aantal verschillende aspecten van toerisme aan de inwoners van Amsterdam voorgelegd. Zeven op de tien inwoners (69%) vinden dat het te druk is met toeristen in Amsterdam (Figuur 3.2). Toch is bijna de helft van de Amsterdammers (46%) er trots op als toeristen de stad bezoeken. Vijf procent van de inwoners vertelt door toerisme juist liever niet dat ze in Amsterdam wonen.

Een derde ervaart ook dat het toerisme persoonlijk economisch voordeel oplevert, maar ongeveer net zoveel inwoners hebben er geen financiële baat bij.

Ruim een kwart van de Amsterdammers (28%) staat niet achter het gemeentelijke toerismebeleid. De groep tegenstanders is twee keer zo groot als de groep inwoners die wel achter het beleid staan. Opvallend aan deze stelling is dat 23 procent niet goed weet wat het gemeentelijk toerismebeleid inhoudt. Een meerderheid van 62 procent heeft in elk geval het gevoel dat ze hier niet over mee kunnen beslissen.

Figuur 3.2 - In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? (n=1.330)

Inwoners van de postcodegebieden 1011 en 1012 zijn minder positief over het toerisme dan gemiddeld. Vaker vinden zij dat het te druk wordt. Ook geven zij minder vaak aan voordeel van het toerisme te ondervinden. Logischerwijs zijn ze het dus ook minder vaak eens met de stelling dat de voordelen zwaarder wegen dan de nadelen.

3.3 Toerisme zorgt voor inkomsten en levendigheid

Driekwart van de Amsterdammers ziet dat toerisme voordelen heeft. Het meest noemt men de inkomsten die het de stad oplevert. Ook zorgt het toerisme voor werkgelegenheid en daarmee voor het persoonlijk inkomen van een deel van de Amsterdammers. Het derde aspect dat veel genoemd wordt, is dat toerisme zorgt voor levendigheid. Men vindt het leuk als toeristen de stad bezoeken, mits het niet te druk wordt. Men ervaart ook dat de buitenlandse bezoekers een bepaald voorzieningenniveau mogelijk maken. Zo zouden er zonder toerisme bijvoorbeeld minder horeca en evenementen zijn.

Figuur 3.3 – Wat ervaart u als voordelen van toerisme in Amsterdam? (n=1.330*)

Toerisme genereert inkomsten

- *“Amsterdam verdient er een hoop geld aan.”*
- *“Het brengt geld in het laatje, zowel voor ondernemers als voor de gemeente Amsterdam. Hierdoor is er meer mogelijk op het gebied van OV, stedenbouw, infrastructuur e.d.”*

Toerisme zorgt voor werkgelegenheid

- *“De werkgelegenheid die dit met zich meebrengt.”*
- *“Voor de economie en werkgelegenheid is toerisme noodzakelijk.”*

Toerisme zorgt voor levendigheid in Amsterdam

- *“Gezelligheid, bruisende stad. Leuk dat toeristen genieten van de stad.”*
- *“Meer exposities, voorstellingen en internationale evenementen.”*

* 1.004 inwoners (75%) formuleerden een antwoord op deze vraag.

3.4 Toerisme geeft ook overlast

Hoewel men zeker voordelen van toerisme ervaart, noemt 88 procent van de Amsterdammers ook nadelen. De drukte is hierbij verreweg het meest genoemde probleem. Andere nadelen die men spontaan noemt zijn een uniform en verschaald winkelaanbod (“Nutella-winkels”), lawaai, dronken toeristen, drugsgebruik, slecht fietsende toeristen en vervuiling.

Figuur 3.4 – Wat ervaart u als nadelen van toerisme in Amsterdam? (n=1.330*)

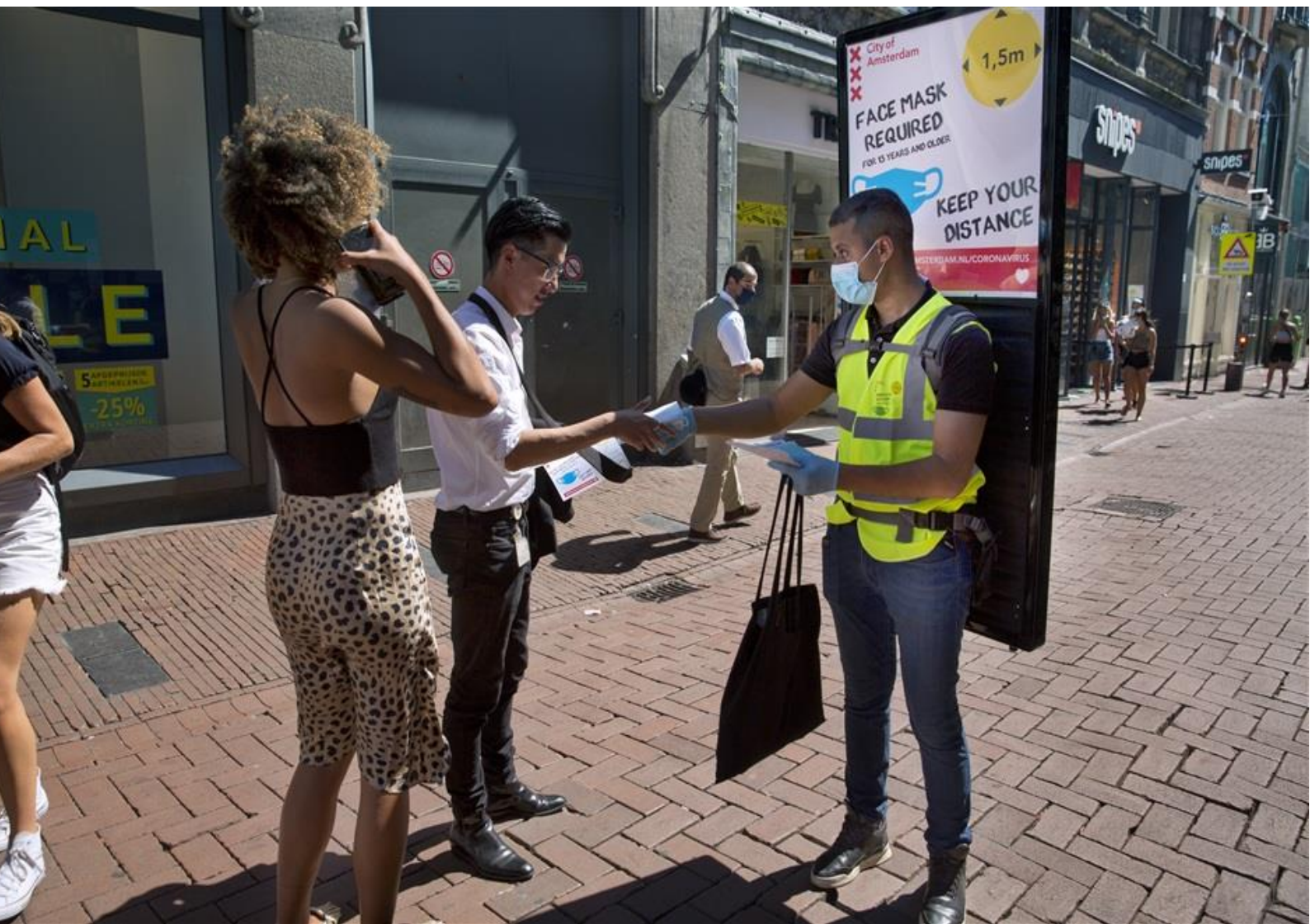
- *“De achterlijke drukte in het centrum buiten coronatijd. De overlast die B&B's geven in de 19de-eeuwse wijken rond het centrum (de drukte in trappenhuisen, rolkoffers). De meeste toeristen kunnen niet fietsen en zijn geen fietsers gewend, dus ze zijn gevaarlijk. Vreselijk lelijke en eenvormige toeristenwinkels.”*
- *“De museum en stadsbezoekers zijn geen nadeel. De dronken en blowende bezoekers brengen veel overlast.”*
- *“Drukke en overlast. Amsterdam wordt als een pretpark gebruikt. Ook nadelig voor woningaanbod, mensen verhuren appartementen aan toeristen.”*
- *“Drugs- en alcoholgebruik, er zijn toeristen die vergeten dat er mensen wonen en leven in Amsterdam.”*
- *“Drukke, mensen op huurfietsen die niet kunnen fietsen, veel winkels alleen voor toeristen, veel air B&B, hotels, veel rolkoffers door de straat.”*

* 1.172 inwoners (88%) formuleerden een antwoord op deze vraag.

Hoofdstuk 4

Bezoekredenen toeristen

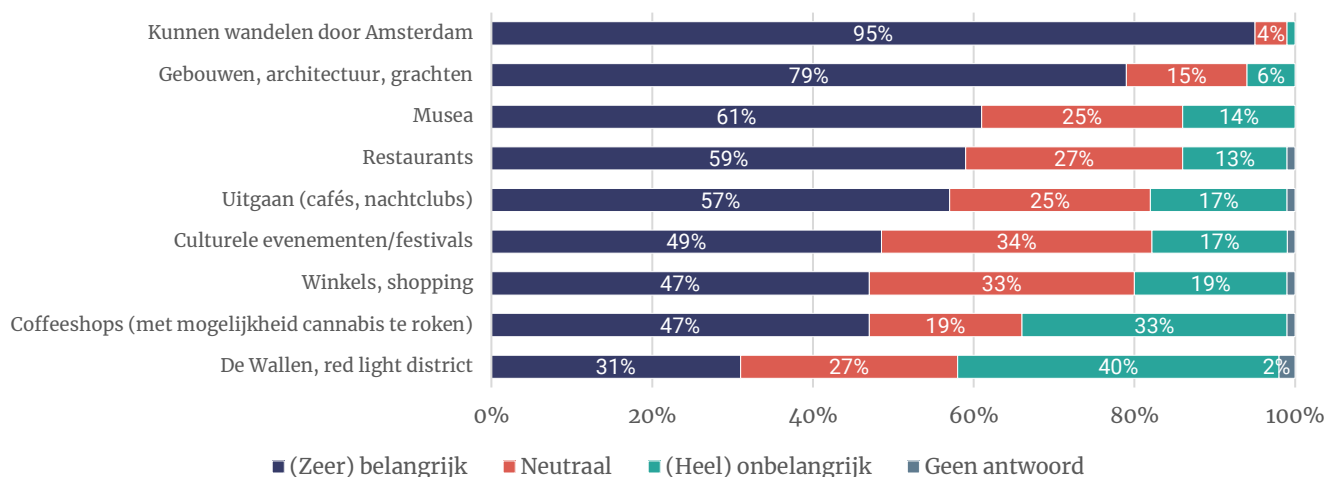
4 Bezoekredenen toeristen

Aan het onderzoek deden 1.244 toeristen mee. Ze zijn benaderd op verschillende verkeersknooppunten. Meer daarover staat in hoofdstuk 2.

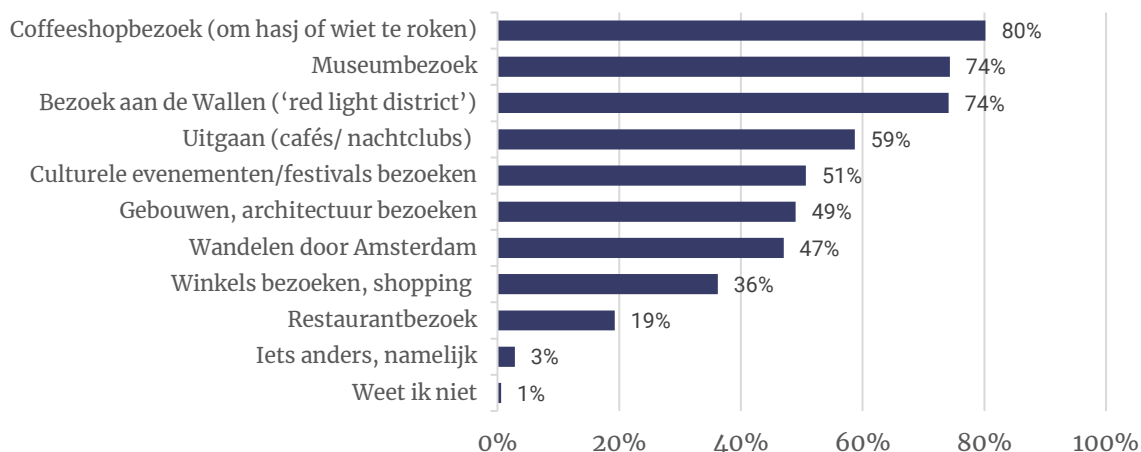
4.1 Wandelen en architectuur bekijken belangrijkste bezoekredenen

Aan de toeristen is gevraagd hoe belangrijk bepaalde attracties waren bij hun beslissing om naar Amsterdam te komen. Op een enkeling na zeggen bijna alle toeristen (95%) dat het kunnen wandelen door Amsterdam een (zeer) belangrijke reden is (Figuur 4.1). Vier op de vijf toeristen (79%) vinden gebouwen, architectuur en grachten een (zeer) belangrijke reden om Amsterdam te bezoeken. Zes op de tien toeristen (57-61%) noemen musea, restaurants en uitgaansgelegenheden als (zeer) belangrijke reden om Amsterdam te bezoeken. Het bezoeken van coffeeshops (met de mogelijkheid om cannabis te roken) wordt door (bijna) de helft van toeristen (47%) als (zeer) belangrijke reden gezien. Een derde van de toeristen (33%) vindt het kunnen bezoeken van coffeeshops (zeer) onbelangrijk. Het bezoeken van de Wallen wordt als minst belangrijke reden gezien om Amsterdam te bezoeken.

Figuur 4.1 – Hoe belangrijk waren de volgende attracties bij uw beslissing om naar Amsterdam te komen? (n=1.244)

Figuur 4.2 – Welke van onderstaande attracties en activiteiten zijn -denkt u- vooral reden om naar Amsterdam te komen? (n=1.330; inwoners) (meerdere antwoorden mogelijk)

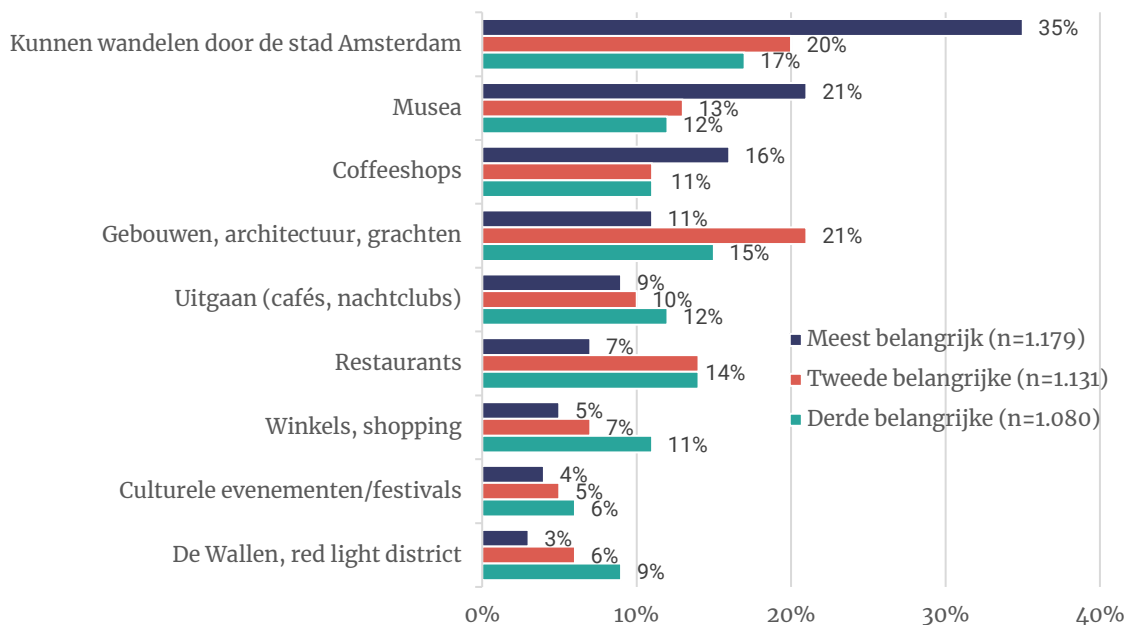

Toeristen onder de 35 vinden het bezoeken van coffeeshops vaker een (zeer) belangrijke reden om Amsterdam te bezoeken dan toeristen boven de 35. Toeristen van 50 jaar en ouder vinden het bezoeken van musea vaker een zeer belangrijke reden dan toeristen onder de 35. Toeristen van 50 jaar en ouder vinden het bezoeken van gebouwen en Amsterdamse architectuur ook vaker belangrijk dan toeristen van 18 tot 24 jaar oud.

4.2 Wandelen, musea en coffeeshops belangrijkste bezoekredenen

Aan de toeristen is gevraagd wat voor hen de belangrijkste redenen waren om Amsterdam te bezoeken en of ze hier een top drie van konden maken. Het kunnen wandelen door de stad Amsterdam is voor ruim een derde (35%) van de toeristen de belangrijkste reden (Figuur 4.3). Het kunnen bezoeken van musea is voor een vijfde van de toeristen (21%) de belangrijkste reden en het kunnen bezoeken van coffeeshops (met de mogelijkheid om cannabis te gebruiken) is voor een zesde (16%) de belangrijkste reden.

Figuur 4.3 – Wat waren voor u de belangrijkste redenen? Kunt u een top 3 maken?

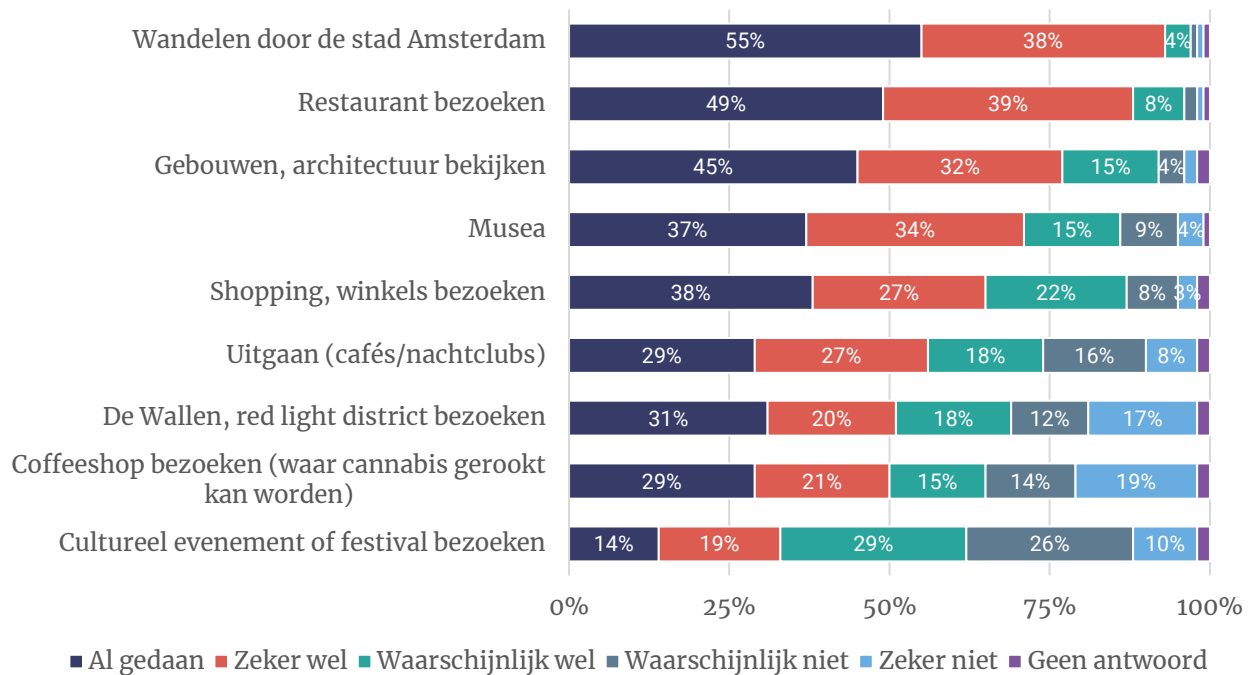

Het kunnen wandelen door Amsterdam staat het vaakste in de top 3. Het bezoeken van musea staat op de tweede plek in de top 3. Het bezoeken van coffeeshops staat op de vierde plek en het bezoeken van culturele evenementen en/of festivals wordt het minst vaak genoemd.

Tot slot is aan toeristen gevraagd of ze bepaalde activiteiten gedaan hebben of nog gaan doen. Het percentage respondenten dat met ‘zeker wel’ antwoordt, geeft vaak een goede indicatie van te verwachten gedrag. Samen met het percentage ‘al gedaan’ geeft dit een goed inzicht in welke activiteiten toeristen ondernemen. Wandelen door de stad (93% deed dit of zal dit zeker doen), restaurantbezoek (88%) en gebouwen en architectuur (77%) zijn populaire activiteiten (Figuur 4.4). De helft van de toeristen (50%) bezochten een coffeeshop of verwachtten dat (na het interview) zeker nog te doen.

Figuur 4.4 – Heeft u of gaat u de volgende activiteiten ondernemen? (n=1.244)
(gesorteerd op ‘al gedaan’ + ‘zeker wel’)

Het mogelijk wegblijven van coffeeshoptoeristen heeft ook een effect op andere sectoren. Zo vinden coffeeshopbezoekers naar verhouding (naast coffeeshopbezoek) uitgaan en “de Wallen” belangrijker bij hun bezoek en ze ondernemen deze activiteiten ook vaker. Musea vinden ze juist minder belangrijk, maar opvallend is dat van de coffeeshopbezoekers een even groot deel als gemiddeld minimaal een museum bezoekt. Ook andere activiteiten zoals het bezoeken van restaurants, winkelen en “wandelen door Amsterdam” worden net zo vaak ondernomen door coffeeshopbezoekers als door andere toeristen.

Hoofdstuk 5

Overlast toerisme

en oplossingen

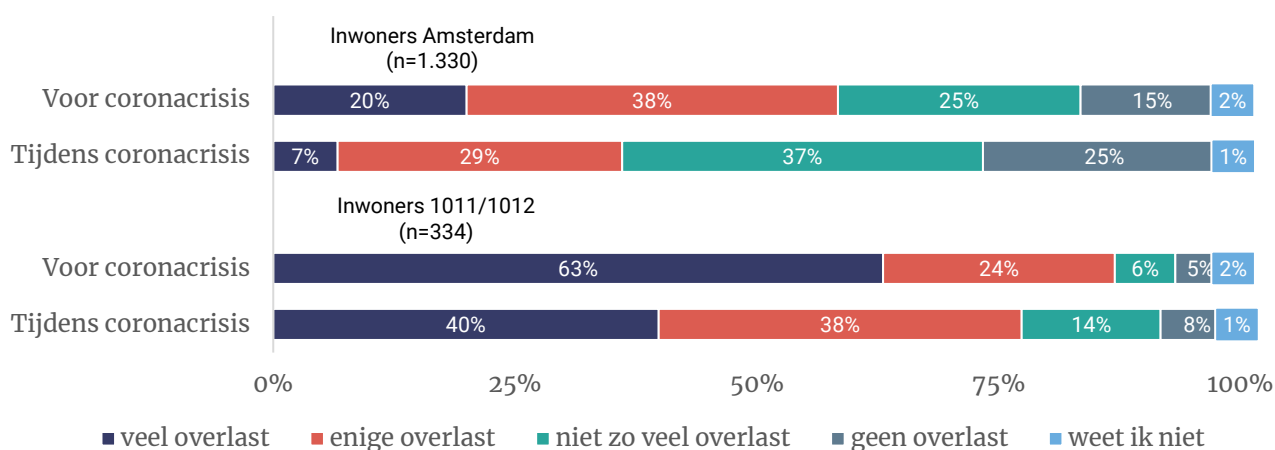

5 Overlast van toerisme en oplossingen

5.1 Vooral in het oude centrum veel overlast van toerisme

Vóór de coronacrisis ervoer ruim de helft (58%) van de Amsterdammers (terugkijkend) minimaal enige overlast van toerisme (Figuur 5.1). Een vijfde ondervond zelfs veel last. In het Centrum is de overlast echter beduidend groter, met name in het oude centrum. Onder inwoners van de postcodegebieden 1011 en 1012 had 87 procent voor de coronacrisis veel tot enige overlast. In vergelijking met het ‘oude normaal’ is de overlast wel afgenomen. Op het moment van dit onderzoek (half oktober tot half november) was het toerisme weer iets aangetrokken, maar zeker nog niet op het pre-corona-niveau. Op dat moment was het aandeel dat overlast ervoer significant lager: een derde Amsterdammers en driekwart van de inwoners van postcodegebied 1011/1012 ervoer nog overlast.

Figuur 5.1 – Ervaart u (wel eens) overlast van toeristen? Wilt u daarbij zowel de situatie voor de coronacrisis als de huidige situatie in gedachten nemen?

Tabel 5.1 laat zien dat men in stadsdeel Centrum meer overlast ervaart dan in andere stadsdelen. De ervaren overlast voor de coronacrisis was in de stadsdelen ‘binnen de ring’ (Zuid, Oost en West) groter dan ‘buiten de ring’.

Tabel 5.1 – Ervaart u (wel eens) overlast van toeristen? Wilt u daarbij zowel de situatie voor de coronacrisis als de huidige situatie in gedachten nemen? (uitgesplitst naar stadsdeel)

	Voor coronacrisis			Tijdens coronacrisis		
	Veel / enige overlast	Weinig / geen overlast	Weet niet	Veel / enige overlast	Weinig / geen overlast	Weet niet
Centrum (n=420)	83%	16%	2%	71%	28%	1%
Zuid (n=110)	69%	29%	2%	50%	48%	2%
Oost (n=160)	66%	34%	0%	33%	67%	0%
West (n=190)	63%	36%	1%	37%	62%	1%
Zuidoost (n=131)	45%	53%	2%	17%	79%	4%
Nieuw-West (n=164)	43%	56%	1%	26%	73%	0%
Noord (n=147)	43%	54%	3%	24%	74%	3%
Totaal (n=1.330)	58%	40%	2%	36%	62%	1%

5.2 Meeste overlast van slechte fietsers en drukte

Nadat men eerder spontaan aan kon geven welke nadelen men van toerisme ondervindt, is een groot aantal mogelijke overlastaspecten voorgelegd. Men heeft duidelijk het meest last van roekeloos fietsende toeristen en drukte in de binnenstad (Figuur 5.2). Zo'n 80 procent zegt hier in elk geval in enige mate last van te hebben en bijna de helft van de Amsterdammers heeft hier veel last van.

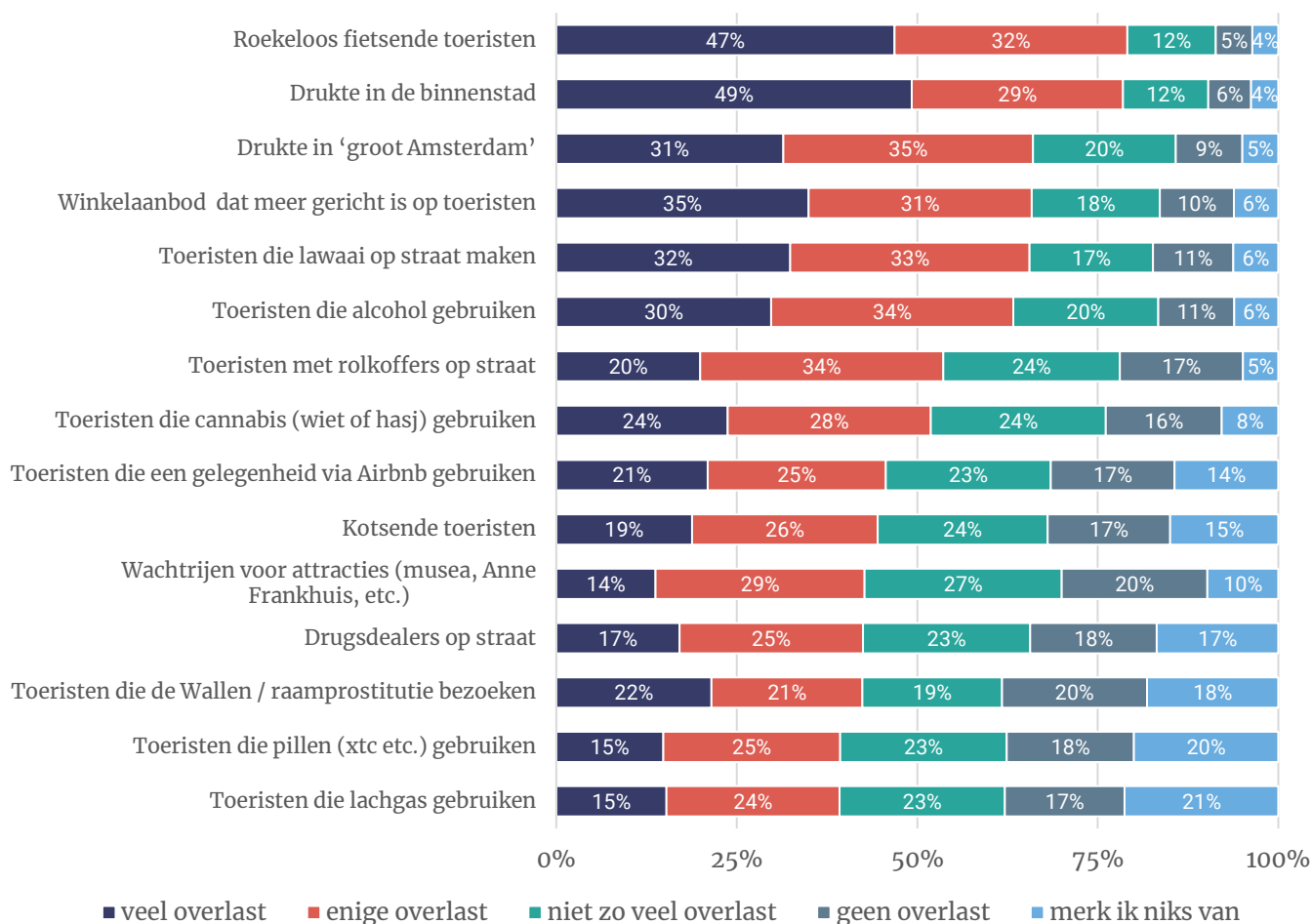
Daarna volgt een subtop van aspecten waar ongeveer een derde veel overlast van ervaart en een derde enige overlast. Het gaat daarbij om drukte in 'groot Amsterdam', een winkelaanbod gericht op toeristen, lawaai en alcoholgebruik door toeristen.

Cannabisrokende toeristen staan (na rolkoffers) op de achtste plek van overlastvormen. Een kwart van de Amsterdammers (24%) heeft hier veel last van en 28 procent ervaart enige overlast. Het beeld is hier verdeeld: 48 procent ervaart hier namelijk weinig of minder overlast van.

Wanneer men last heeft van cannabisrokende toeristen, dan heeft men ook bovengemiddeld vaak last van drukte in de binnenstad, alcoholoverlast en lawaai makende toeristen.

Andere mogelijke negatieve effecten zoals Airbnb-gebruik, kotsende toeristen, drugsdealers, wachtrijen op straat en drugsgebruik geven voor een substantiële minderheid (39 tot 46% per aspect) overlast.

Figuur 5.2 – Wilt u voor elk van de onderstaande zaken aangeven in welke mate u daar overlast van ervaart? (n=1.330) (gesorteerd op veel + enige overlast)

Van de inwoners van de postcodegebieden 1011 en 1012 – een hotspot voor toeristen – heeft een bovengemiddeld deel last van de voorgelegde zaken (Tabel 5.2). Een deel van de voorgelegde aspecten is ook plaatsgebonden en kan alleen maar in het Centrum plaatsvinden, zoals bezoek aan de Wallen en drukte in de binnenstad.

Vooraf van bezoek aan de Wallen, kotsende toeristen, lawaai op straat en alcoholgebruik van toeristen hebben centrumwoningbewoners vaker last dan gemiddeld. Van lawaai en alcoholgebruik ervaren vier op de vijf centrumwoningbewoners enige of veel overlast.

Tabel 5.2 – Wilt u voor elk van de onderstaande zaken aangeven in welke mate u daar overlast van ervaart? (% veel/enige overlast)

	Amsterdam (n=1.330)	Postcode 1011/1012 (n=334)	Vershil
Roekeloos fietsende toeristen	79%	86%	7%
Drukke in de binnenstad	78%	89%	11%
Drukke in 'groot Amsterdam'	66%	75%	9%
Winkelaanbod dat meer gericht is op toeristen	66%	83%	17%
Toeristen die lawaai op straat maken	66%	88%	22%
Toeristen die alcohol gebruiken	63%	83%	20%
Toeristen met rolkoffers op straat	54%	68%	14%
Toeristen die cannabis (wiet of hasj) gebruiken	52%	65%	13%
Toeristen die een gelegenheid via Airbnb gebruiken	46%	59%	13%
Kotsende toeristen	45%	70%	25%
Wachtrijen voor attracties (musea, Anne Frankhuis, etc.)	43%	40%	3%
Drugsdealers op straat	42%	60%	18%
Toeristen die de Wallen / raamprostitutie bezoeken	42%	69%	27%
Toeristen die pillen (xtc etc.) gebruiken	39%	54%	15%
Toeristen die lachgas gebruiken	39%	51%	12%

5.3 Aard van de ervaren overlast en oplossingen

5.3.1 Drukke in de stad

Ruim driekwart (78%) van de Amsterdammers ervaart enige of veel overlast van drukte in de binnenstad. Aan hen is gevraagd wat de aard van de overlast precies is. Veel antwoorden hebben te maken met toeristen die in de weg staan en toeristen die niet goed kunnen fietsen. Vaak omschrijft men zaken die op zichzelf – los van de drukte – ook al overlast zouden kunnen vormen. Bijvoorbeeld mensen die schreeuwen en lawaai maken. Daarbij noemen veel Amsterdammers dat wat ze nu van toerisme merken “gewoon te veel” is.

De onderstaande quote geeft een goed beeld van de antwoorden:

Figuur 5.3 – U ervaart dus overlast van drukte in de binnenstad. Wat is de aard van de overlast? Kunt u dit in uw eigen woorden toelichten? Waar heeft u last van? (n=388*)

“Je kunt niet in een normaal tempo van A naar B, wordt voortdurend opgehouden door (groepen) mensen die de weg versperren, stil staan op onhandige plekken, foto's maken, etc. Op de fiets is het ronduit gevaarlijk, omdat mensen de weg niet weten of niet kunnen fietsen (Amsterdammers doen overigens ook hele gevaarlijke dingen op de fiets...). Ook lijkt het of de horeca enorm is uitgebreid, met terrassen op de stoep, afhaalokketten met rijen/groepen mensen ervoor die de vaak smalle stoep versperren. Verder vind ik luidruchtige, vaak dronken, feestende groepen, vrijgezellenparties e.d. hinderlijk en soms licht bedreigend omdat hun gedrag onvoorspelbaar wordt. Er is me overigens nog nooit wat overkomen, dus dat is meer een gevoel dan een ervaring.”

* vraag werd willekeurig voorgelegd aan een deel van de steekproef van de Amsterdammers die overlast van drukte in de binnenstad ervaren.

Als oplossing voor de drukte zien de inwoners vooral heil in het minder aantrekkelijk maken van een bezoek aan Amsterdam. Dit kan in hun ogen bijvoorbeeld door recreatiemogelijkheden te verminderen of helemaal te sluiten. Zo noemt men een sluiting van coffeeshops en prostitutie, maar zien inwoners ook graag dat er wat gedaan wordt aan de hoeveelheid souvenirwinkels en ‘Nutella-winkels’.

Naast het verminderen van recreatiemogelijkheden, kan de drukte volgens veel Amsterdammers opgelost worden door het aantal overnachtingsmogelijkheden te beperken. Men zou vooral graag een vermindering van Airbnb zien, maar ook het (vestigings)beleid voor hotels mag strenger. Ten slotte zien inwoners graag dat er duidelijke regels komen voor toerisme en dat die ook gehandhaafd worden.

Figuur 5.4 – U ervaart dus overlast van drukte in de binnenstad. Welke oplossingen ziet u voor deze overlast? Wat zou de gemeente Amsterdam moeten doen om deze overlast tegen te gaan? (n=312*)

- “Airbnb nog verder beperken, toeristenwinkels weren, complete hotelbouwstop, limiet op het aantal toeristen, toeristen toegang tot coffeeshops verbieden, wallengebied 'saneren'”
- “Raamprostitutie sluiten op de Wallen.”
- “Een inperking van het aantal beschikbare bedden in hotels, vooral in de binnenstad. Airbnb is ten opzichte van de capaciteit van hotels van vrijwel geen betekenis.”
- “Grottere spreiding van het toerisme door de stad, het sluiten van verhuur en/of overnachtingsplekken in het centrum. Verder zal je moeten kijken naar het winkelaanbod, welke zich te erg centreert op het toerisme en niet op de Amsterdammer. Lees, Nutella winkels.”
- “Handhaving in de nachtelijke uren, beleid creëren m.b.t. nieuwe toeristenwinkels en andere gelegenheden, minder hotels in Amsterdam.”

* vraag werd willekeurig voorgelegd aan een deel van de steekproef van de Amsterdammers die overlast van drukte in de binnenstad ervaren.

5.3.2 Alcoholgebruik

Twee derde (64%) van de Amsterdammers ervaart minimaal enige overlast van toeristen die alcohol gebruiken. Dat uit zich vooral in asociaal gedrag in combinatie met dronkenschap. Vaak gaat het om lawaai en schreeuwen. Verder ervaart men dat dronken toeristen geregeld kotsen en urineren en niet voor rede vatbaar zijn.

Figuur 5.5 – U ervaart dus overlast van toeristen die alcohol gebruiken. Wat is de aard van de overlast? Kunt u dit in uw eigen woorden toelichten? Waar heeft u last van? (n=280*)

- “Bezopen mensen die door de straten zwalken en (soms) agressief zijn. Die overal maar tegenaan pissen.”
- “Dronken mensen maken lawaai en viezigheid. Ze kotsen, pissen, ze maken ruzie, raken gewond, een gevaar in het verkeer, extra politie nodig en gedragen zich vaak onbetamelijk.”
- “Kotsen, schreeuwen en wildplassen.”

* vraag werd willekeurig voorgelegd aan een deel van de Amsterdammers die overlast van alcoholgebruikende toeristen ervaren.

De beoogde oplossingen van inwoners liggen erg in lijn met de oplossingen die men ook noemt voor de andere vormen van overlast. Vooral handhaven (bekeuringen uitschrijven) op dronkenschap ziet men als oplossing. Daarnaast wil men graag dat budgettoerisme ontmoedigd wordt. Zaken die minder vaak, maar toch regelmatig genoemd worden, zijn een betere spreiding van uitgaansgelegenheden en meer verantwoordelijkheid voor de horeca zelf (niet te veel schenken).

Figuur 5.6 – U ervaart dus overlast van toeristen die alcohol gebruiken. Welke oplossingen ziet u voor deze overlast? Wat zou de gemeente Amsterdam moeten doen om deze overlast tegen te gaan? (n=231*)

- “Actief feest- en zuiptoerisme tegen gaan: geen goedkope vluchten meer naar Amsterdam (is ook beter voor het milieu).”
- “Handhaven als er lallend op straat gelopen wordt en handhaven als er overlast is.”
- “Meer alcoholverboden en deze ook actief handhaven.”
- “Seksclubs verspreiden over de stad en niet op een strip van 100 meter (alles centreren op de Wallen).”
- “Verantwoordelijkheid bij horeca-uitbater leggen; genoeg is genoeg; geen toegang in beschonken toestand.”

* vraag werd willekeurig voorgelegd aan een deel van de steekproef van de Amsterdammers die overlast van drukte in de binnenstad ervaren.

5.3.3 Cannabisgebruik

De 52 procent van de inwoners die enige of veel overlast ervaren van toeristen die cannabis gebruiken is gevraagd waar die overlast precies uit bestaat. Een direct effect van wietgebruik dat veel genoemd wordt is stankoverlast. Daarnaast is het vooral het gedrag van de cannabisgebruikers dat overlast veroorzaakt. Het is niet altijd duidelijk wat het effect van het drugsgebruik hierin is. Deels zien de inwoners wel dat dit gedrag negatief beïnvloedt, maar daarnaast spelen ook andere factoren mee. Zo gebruiken deze toeristen ook alcohol en zijn het, volgens een deel van de inwoners, sowieso toeristen die weinig rekening houden met anderen.

Figuur 5.7 – U ervaart dus overlast van toeristen die cannabis (wiet of hasj) gebruiken. Wat is de aard van de overlast? Kunt u dit in uw eigen woorden toelichten? Waar heeft u last van? (gesteld aan inwoners die overlast van cannabisgebruik ervaren; n=690*)

- “Als ze stoned zijn worden ze nog brutaler. Zij zijn DE GAST, en hebben overal voorrang.”
- “De stank van wiet overal.”
- “Het trekt een lager allooi toeristen aan, die alleen maar voor hasj komen. Je kunt het niet eens toerisme noemen. Het zijn zuiver klanten van de coffeeshops, die vervolgens overal staan te roken en rondhangen in groepjes. In bepaalde straten hangt voortduren een misselijk makende wietlucht. Deze hasjgebruikers hangen rond op straat, lopen in groepen glurend door de red-zone, plassen enz. Ze devalueren de stad.”
- “Geen rekening houden met de mensen die er wonen, lawaai, onoplettendheid.”

* 601 inwoners (87%) formuleerden een antwoord op deze vraag.

Veel Amsterdammers die last hebben van cannabisgebruikende toeristen, hebben ook ideeën over oplossingen. Een van de oplossingsrichtingen is het beperken van het aantal toeristen. Hiervoor worden verschillende manieren aangedragen. Volgens een deel zou sluiting van de coffeeshops helpen, maar ook verminderen van Airbnb, sluiten van de prostitutieramen en het beperken van goedkope lijnvluchten richting Amsterdam worden genoemd.

Een tweede spoor dat men noemt, is de verkoop van softdrugs op een andere manier in te richten. Een deel zou de coffeeshops graag helemaal verbieden. Andere inwoners zien meer in een betere spreiding van coffeeshops over de stad, of willen dat alleen Nederlanders de mogelijkheid krijgen om naar coffeeshops te gaan. Verder zouden verschillende mensen graag zien dat alleen op bepaalde plekken, bijvoorbeeld in de coffeeshop en niet buiten, cannabis gebruikt mag worden.

Strengere overlasthandhaving is de derde oplossing die veel genoemd wordt door Amsterdammers. Het gaat dan niet per se om handhaving op drugsgebruik, maar vooral om handhaving op overlastgevend gedrag.

Figuur 5.8 – Welke oplossingen ziet u voor deze overlast (toeristen die cannabis (wiet of hasj) gebruiken)? : Wat zou de gemeente Amsterdam moeten doen om deze overlast tegen te gaan? (n=551*)

- “Airbnb belasten, beperken en controleren, vluchten naar Schiphol veel duurder maken, geen nieuwe grote hotels toestaan, geen vergunningen voor ‘toeristenwinkels’, fietsverhuurbedrijven, verhogen toeristenbelasting.”
- “Alle coffeeshops sluiten en alleen medicinale cannabis toestaan.”
- “Ander toerisme aantrekken, red light district sluiten!”
- “Cafés of plekken waar ze kunnen blijven zitten na het roken van jointjes.”
- “De mogelijkheid beperken om cannabis aan toeristen te verkopen.”
- “Duidelijk informeren van gemeente dat alleen binnen gerookt mag worden. Daarna strengere handhaving en boetes op het gebruik buiten, met name in de buurt van kinderen.”
- “Het uitbreiden en verspreiden van hotspots, strenger handhaven op misdragingen van toeristen m.b.t. drugs, alcohol etc.”

* 551 inwoners (80%) formuleerden een antwoord op deze vraag.

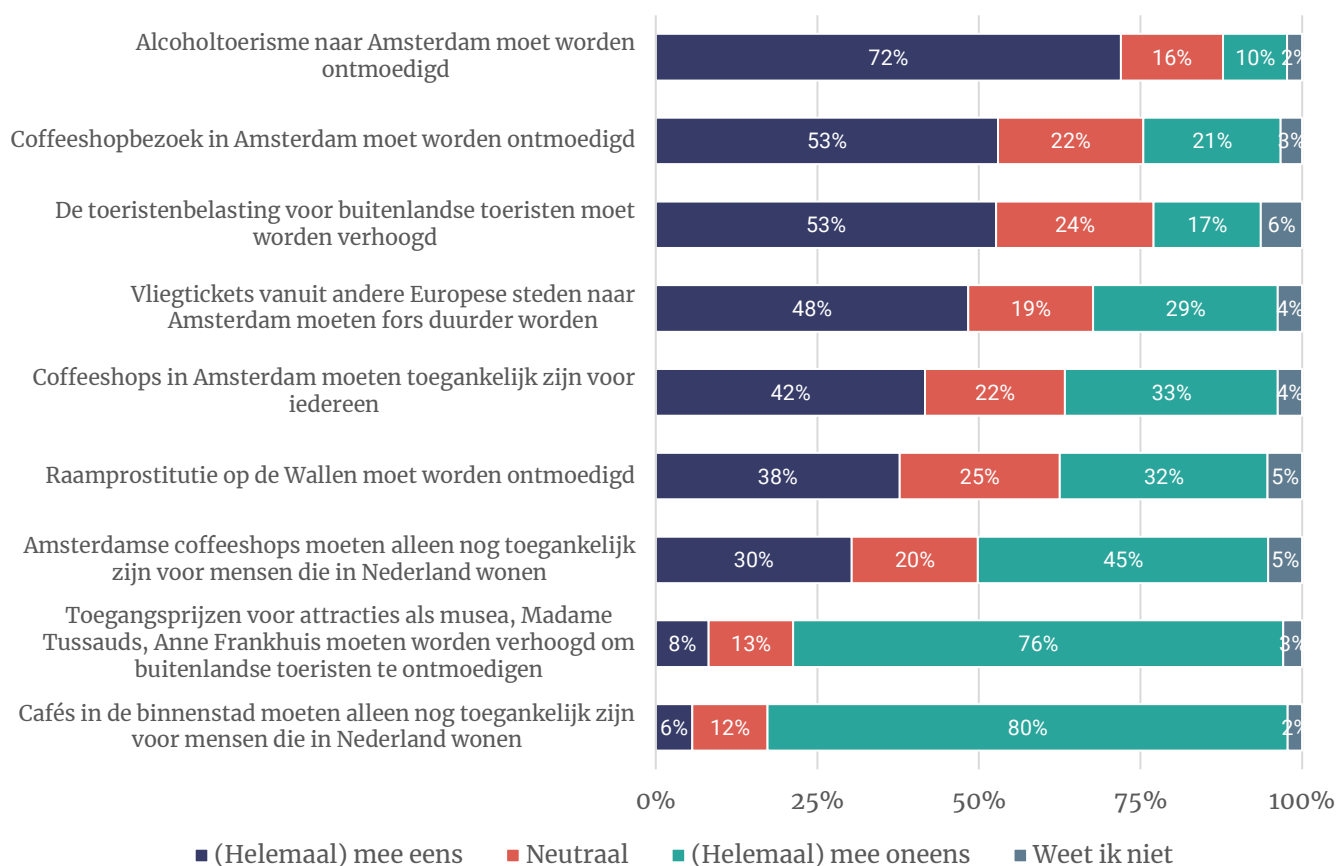
5.4 Mogelijke interventies overlast

Iedereen in het onderzoek is een aantal stellingen over mogelijke interventies met betrekking tot het toeristenbeleid voorgelegd. Bijna driekwart van de Amsterdammers vindt dat alcoholtoerisme ontmoedigd moet worden (Figuur 5.9), 10 procent is het daar niet mee eens. Ruim de helft van de Amsterdammers (53%) wil dat coffeeshopbezoek wordt ontmoedigd (21% oneens). Over raamprostitutie op de Wallen is men verdeeld: 38 procent is voor ontmoedigingsbeleid, 32 procent is tegenstander daarvan.

Ontmoedigen staat voor de Amsterdammers niet gelijk aan verbieden. Zo zegt een minderheid van drie op tien Amsterdammers dat coffeeshops alleen nog toegankelijk zouden moeten zijn voor inwoners van Nederland. Ruim twee vijfde (42%) vindt juist dat coffeeshops toegankelijk moeten zijn voor iedereen. Over cafés in de binnenstad zijn Amsterdammers nog duidelijker: ondanks de wens om alcoholtoerisme te ontmoedigen wil slechts 6 procent dat de cafés gesloten blijven voor buitenlandse bezoekers.

Naast het ontmoedigen van alcoholtoerisme en coffeeshopbezoek, zijn de inwoners per saldo ook voor het verhogen van toeristenbelasting (48% voor; 17% tegen) en het verhogen van de prijs van vliegtickets naar Amsterdam (48% voor; 29% tegen). Het duurder maken van tickets voor attracties en musea kan op weinig draagvlak rekenen.

Figuur 5.9 – In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? (n=1.330)

Inwoners van de binnenstad (postcodegebied 1011/1012) zien vaker heil in de maatregelen dan andere Amsterdammers. De enige uitzondering is het sluiten van cafés voor buitenlanders, ook onder binnenstadbewoners zijn weinig voorstanders voor deze maatregel te vinden.

5.5 Draagvlak voor het i-criterium

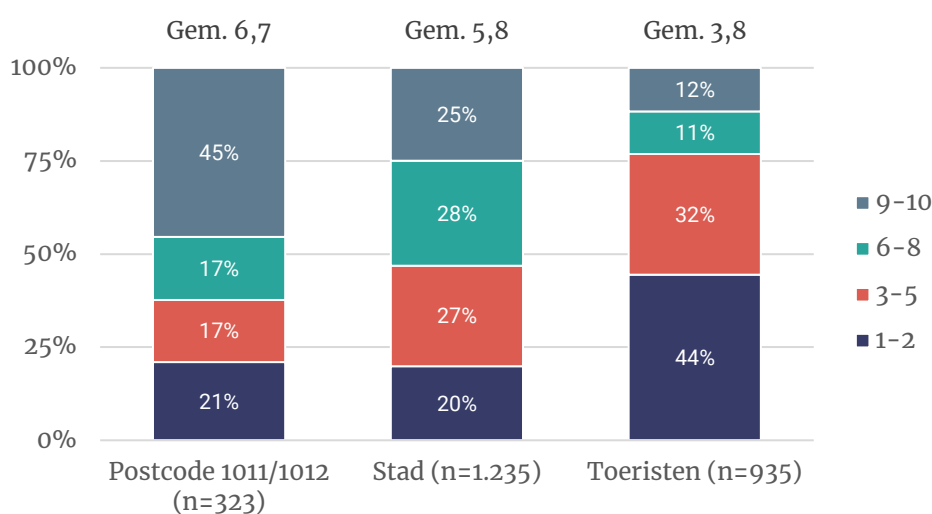
Het ingezetenen criterium (ook wel i-criterium) houdt in dat alleen klanten die in een Nederlandse gemeente staan ingeschreven een coffeeshop mogen betreden. We hebben zowel inwoners als toeristen gevraagd wat ze ervan zouden vinden als buitenlandse bezoekers geen wiet of hasj meer zouden kunnen kopen in Amsterdamse coffeeshops.

Inwoners van de postcodegebieden 1011 en 1012 zijn het meest positief over dit voorstel. Deze groep ervaart ook de meeste overlast van toerisme (paragraaf 5.2). Bijna de helft (45%) van de inwoners uit postcodegebied 1011/1012 geeft het plan een 9 of een 10 (Figuur 5.10). Een op de vijf binnenstadbewoners (21%) is juist niet erg te spreken over het plan en geeft het een 1 of een 2. Op stadsniveau zijn de inwoners meer verdeeld. Het gemiddelde van 5,8 ligt dicht bij de 5,5, het midden van de schaal. Een kwart van de Amsterdammers geeft het plan een 9 of een 10, dat is duidelijk minder dan de inwoners van postcodegebied 1011/1012. Het aandeel felle tegenstanders is wel ongeveer gelijk. Dat betekent dat de gemiddelde stadsbewoner vaker dan binnenstadbewoners zich ergens in het midden op de schaal plaatsen.

De toeristen zijn minder positief dan inwoners over het plan. Gemiddeld geven ze een 3,8 en bijna de helft (44%) ziet er helemaal geen heil in. Maar er zijn ook toeristen die het wel een goed idee vinden: 12 procent geeft een 9 of een 10 en 11 procent geeft het plan een cijfer van 6 tot en met 8.

Figuur 5.10 – Er is een plan waarin wordt voorgesteld dat buitenlandse bezoekers geen wiet of hasj meer kunnen kopen in een Amsterdamse coffeeshop.

**Wat zou u daarvan vinden? Kunt u dat uitdrukken in een rapportcijfer?
(1 = een zeer slecht plan, 10 = een zeer goed plan)**

Inwoners van 65 jaar en ouder geven naar verhouding vaker een 9 of een 10 voor het plan. Jongeren van 18 tot 25 jaar geven bovengemiddeld vaak een cijfer tussen de 3 en 6. Mannen zijn vaker uitgesproken tegenstander van het plan dan vrouwen.

Verder zijn inwoners die positief tegenover toerisme staan en trots op het toerisme zijn, minder vaak voorstander van het plan. Degenen die overlast van toerisme ervaren zijn naar verhouding positiever over het i-criterium. Ten slotte zijn Amsterdammers die zelf cannabis gebruiken vaker tegenstander van het i-criterium.

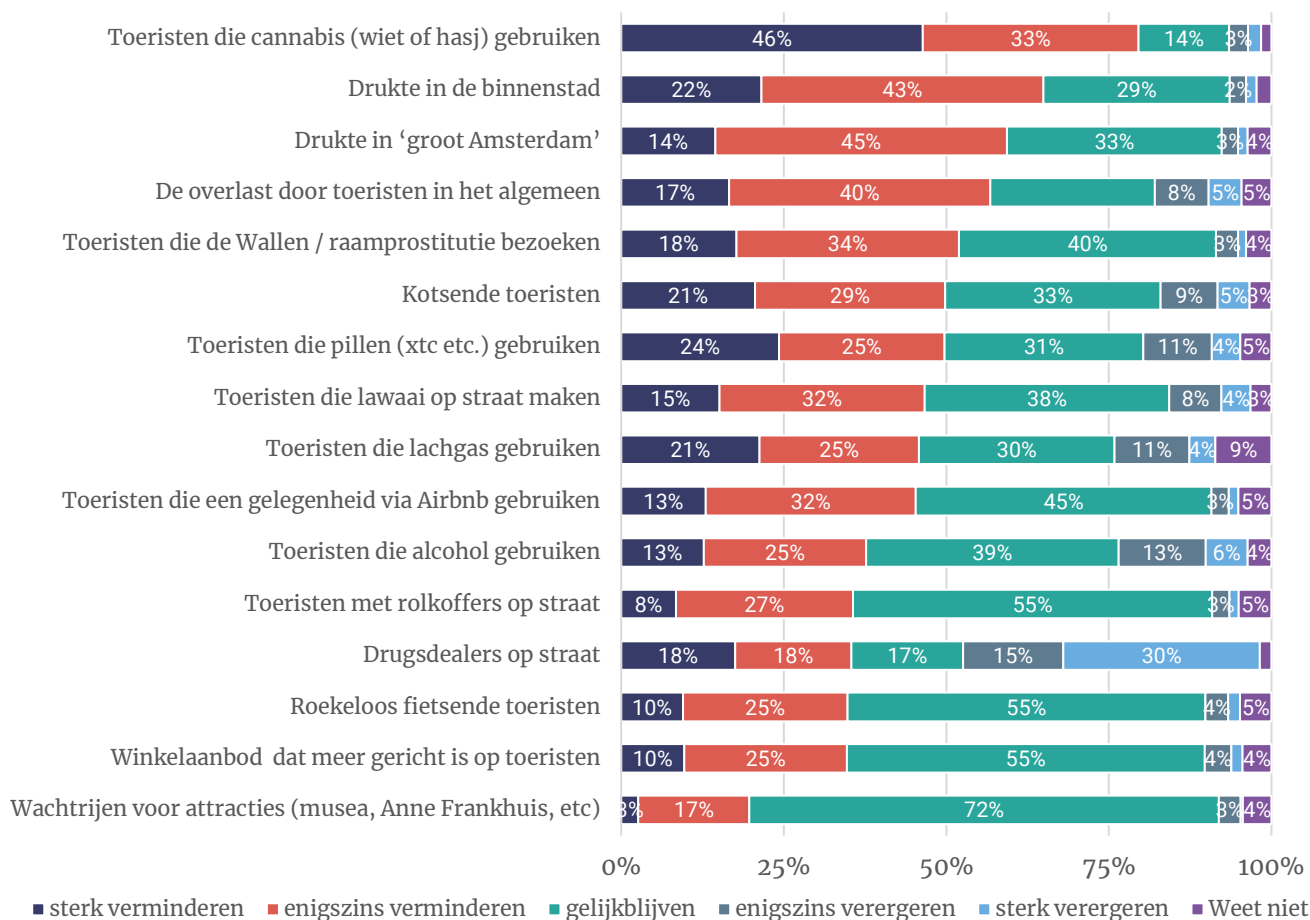
5.6 Minder coffeeshopbezoek, maar meer straathandel met i-criterium

Inwoners verwachten per saldo dat het voorstel om buitenlanders niet meer tot de coffeeshop toe te laten, overlast van toeristen tegen zal gaan. Logischerwijs verwacht men het meeste effect op overlast van cannabisgebruikende toeristen. Vier op de vijf inwoners verwachten dat overlast hiervan vermindert, 46 procent voorziet een sterke vermindering (Figuur 5.11). Daarna verwacht men dat de maatregel het meeste effect sorteert voor drukte in de binnenstad en Amsterdam in het algemeen en de algemene overlast door toeristen. Maar het verwachte effect hierop is duidelijk minder dan op de overlast van blowende toeristen.

Van de maatregelen worden niet louter positieve effecten op overlast verwacht. Bijna de helft van de inwoners denkt dat dit zal resulteren in meer drugsdealers op straat: 15 procent verwacht een lichte en 30 procent een sterke toename. Een derde (35%) denkt dat het aantal drugsdealers afneemt als gevolg van de maatregel. Per saldo wordt dus een verslechtering van dit probleem verwacht.

Daarnaast verwacht een deel van de inwoners ook dat toeristen het in meer of mindere mate in andere genotsmiddelen gaan zoeken en dat daardoor de overlast juist toeneemt. Een substantiële minderheid verwacht dat overlast van alcoholgebruik (20%), lachgasgebruik (16%) en pillengebruik (15%) door toeristen toe zal nemen met de maatregel.

Figuur 5.11 – Denkt u dat deze maatregel onderstaande problemen zou verminderen of verergeren? (gesorteerd op sterk + enigszins verminderen) (ervaren overlastvormen voorgelegd aan inwoners; nmin=522)

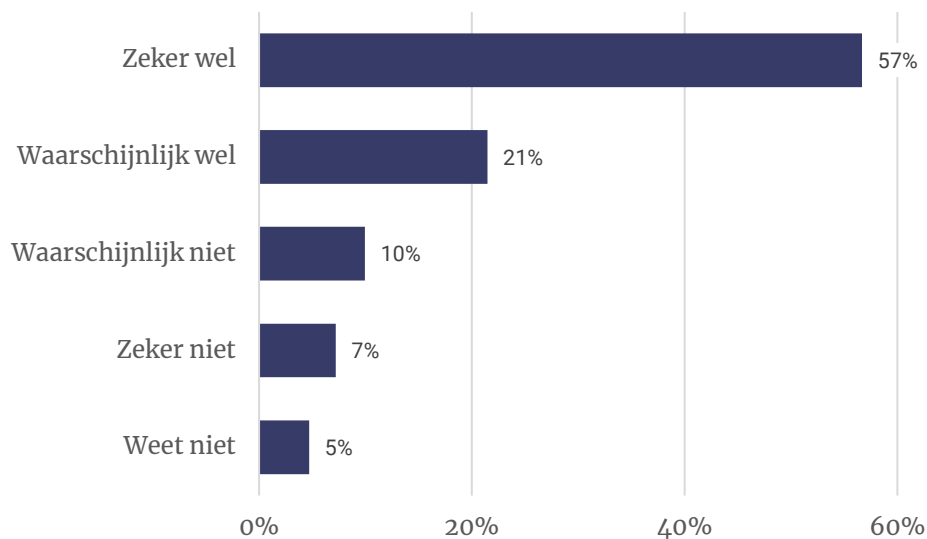

Binnenstadbewoners denken naar verhouding vaak meer dat de maatregel zal helpen tegen ‘vershraling’ winkelaanbod, kotsende toeristen, algemene overlast van toeristen en drukte in groot Amsterdam.

5.7 Meeste toeristen ook zonder coffeeshop naar Amsterdam

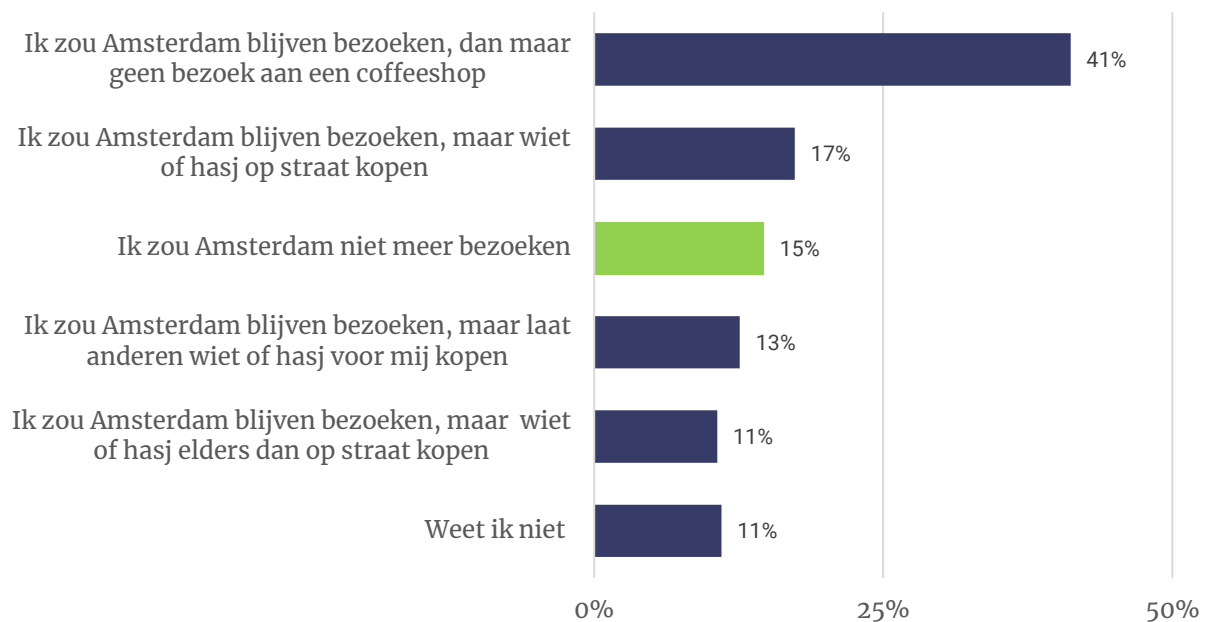
Van alle toeristen geeft 7 procent aan Amsterdam zeker niet meer te bezoeken als ze niet meer naar coffeeshops kunnen (Figuur 5.12). Nog eens een tiende denkt waarschijnlijk niet meer naar Amsterdam te komen. De grote meerderheid verwacht dat dit zeker (57%) of waarschijnlijk (21%) geen effect heeft op de keuze voor een toekomstig bezoek.

Figuur 5.12 – Zou u Amsterdam een volgende keer ook bezoeken als u geen wiet of hasj meer kunt kopen in een Amsterdamse coffeeshop? (n=1.230)

Van de toeristen voor wie coffeeshops een belangrijke reden waren om naar Amsterdam te komen, zegt 15 procent niet meer naar Amsterdam te reizen als coffeeshopbezoek niet meer kan (Figuur 5.13). Twee op de vijf (41%) zouden een coffeeshopbezoek weglaten uit het programma voor een bezoek aan Amsterdam, maar zouden de stedentrip/vakantie niet schrappen. Zeventien procent zegt wiet of hasj op straat te zullen kopen als ze de shop niet in mogen. Dit vergroot de markt voor drugsdealers. Ook veel Amsterdammers verwachten hier een toename van bij een eventueel i-criterium. Een minderheid van de toeristen noemt (daarnaast) dat ze anderen de cannabis zullen laten halen (13%) of het 'ergens anders' kopen (11%). In totaal denk een kwart van de toeristen (24%) Amsterdam nog wel te bezoeken en ook cannabis te blijven roken, alleen zullen ze het dan elders halen dan in de coffeeshop.

Figuur 5.13 – Wat zou u doen als u in Amsterdam geen wiet of hasj meer kunt kopen in een coffeeshop? (niet gesteld aan toeristen voor wie coffeeshops geen belangrijke bezoekredenen waren; n=818)

Bijlagen

A Bijlage: vragenlijst inwoners

Vragenlijst draagvlakonderzoek Toerisme onder inwoners Amsterdam

Hartelijk dank dat u mee wilt doen aan het onderzoek.

We leggen u graag een aantal vragen voor over toerisme in Amsterdam.

Het invullen neemt 8 à 10 minuten in beslag.

Uw antwoorden zijn zeer waardevol voor ons!

V1.

Woont u zelf in de gemeente Amsterdam?

- Ja
- Nee >> einde vragenlijst

V2.

Amsterdam is populair onder toeristen uit het buitenland en uit andere delen van Nederland.

Hoe staat u in het algemeen tegenover toerisme in Amsterdam?

1. Zeer positief
2. Positief
3. Neutraal
4. Negatief
5. Zeer negatief
6. Weet ik niet

V3a.

Er zijn verschillende redenen voor toeristen om Amsterdam te bezoeken.

Welke van onderstaande attracties en activiteiten zijn – denkt u – vooral redenen om naar Amsterdam te komen? (vragenvolgorde random aanbieden)

1. Museumbezoek
2. Restaurantbezoek
3. Uitgaan (cafés/ nachtclubs)
4. Coffeeshopbezoek (met mogelijkheid hasj of wiet te roken)
5. Bezoek aan de Wallen ('red light district')
6. Winkels bezoeken, shopping
7. Culturele evenementen/festivals bezoeken
8. Gebouwen, architectuur bezoeken
9. Wandelen door Amsterdam
10. Iets anders, namelijk: _____
11. Weet ik niet

V3b.

Wat ervaart u als voordelen van toerisme in Amsterdam?

1. Voordelen: _____

2. Kan geen voordelen noemen

V3c.

Wat ervaart u als nadelen van toerisme in Amsterdam?

1. Nadelen: _____
2. Kan geen voordelen noemen

V4.

Ervaart u (wel eens) overlast van toeristen? Wilt u daarbij zowel de situatie voor de coronacrisis als de huidige situatie in gedachten nemen?

	voor de coronacrisis	nu
veel overlast	1	1
enige overlast	2	2
niet zo veel overlast	3	3
geen overlast	4	4
weet ik niet	5	5

Indien V4 = 1 of 2

V5a.

Waar bestaat (of bestond) die overlast uit? Kunt u dat in uw eigen woorden zeggen?

1. < open >
2. Nee, kan ik niet

V6.

Hieronder ziet u een aantal zaken waar sommige Amsterdammers last van hebben. Wilt u voor elk aangeven of en in welke mate u daar overlast van ervaart?

Antwoorden random aanbieden	veel overlast	enige overlast	niet zo veel overlast	geen overlast	merk ik niks van
A. Drukte in 'groot Amsterdam'	1	2	3	4	5
B. Drukte in de binnenstad	1	2	3	4	5
C. Wachtrijen voor attracties (musea, Anne Frankhuis, etc.)	1	2	3	4	5
D. Toeristen die cannabis (wiet of hasj) gebruiken	1	2	3	4	5
E. Toeristen die lachgas gebruiken	1	2	3	4	5
F. Toeristen die pillen (xtc etc.) gebruiken	1	2	3	4	5

G. Toeristen die de Wallen / raamprostitutie bezoeken	1	2	3	4	5
H. Toeristen die alcohol gebruiken	1	2	3	4	5
I. Kotsende toeristen	1	2	3	4	5
J. Toeristen die lawaai op straat maken	1	2	3	4	5
K. Drugsdealers op straat	1	2	3	4	5
L. Toeristen met rolkoffers op straat	1	2	3	4	5
M. Toeristen die een gelegenheid via Airbnb gebruiken	1	2	3	4	5
N. Roekeloos fietsende toeristen	1	2	3	4	5
O. Winkelaanbod dat meer gericht is op toeristen					

Indien V6-D (Toeristen die cannabis (wiet of hasj) gebruiken) = 1 of 2

V7a.

U ervaart dus overlast van < Toeristen die cannabis (wiet of hasj) gebruiken >.

Wat is de aard van de overlast? Kunt u dit in uw eigen woorden toelichten? Waar heeft u last van?

1. < open >
2. Kan ik niet

Indien V6-D (Toeristen die cannabis (wiet of hasj) gebruiken) = 1 of 2

V7b.

Welke oplossingen ziet u voor deze overlast? < Toeristen die cannabis (wiet of hasj) gebruiken >.

Wat zou de gemeente Amsterdam moeten doen om deze overlast tegen te gaan?

1. < open >
2. Weet ik niet

Split run – elke 3de respondent krijgt vragen 7b, 7c of 7d:

Indien V6-B (Drukke in de binnenstad) = 1 of 2

V7b.

U ervaart dus overlast van < Drukke in de binnenstad > .

Wat is de aard van de overlast? Kunt u dit in uw eigen woorden toelichten? Waar heeft u last van?

1. < open >
2. Kan ik niet

Indien V6-B (Drukke in de binnenstad) = 1 of 2

V7b.

Welke oplossingen ziet u voor deze overlast? < Drukke in de binnenstad >

En wat zou de gemeente Amsterdam moeten doen om deze overlast tegen te gaan?

1. < open >
2. Weet ik niet

Indien V6-H (Toeristen die alcohol gebruiken) = 1 of 2

V7c.

U ervaart dus overlast van < Toeristen die alcohol gebruiken > .

Wat is de aard van de overlast? Kunt u dit in uw eigen woorden toelichten? Waar heeft u last van?

Indien V6-H (Toeristen die alcohol gebruiken) = 1 of 2

V7c.

Welke oplossingen ziet u voor deze overlast? < Toeristen die alcohol gebruiken > .

En wat zou de gemeente Amsterdam moeten doen om deze overlast tegen te gaan?

1. < open >
2. Weet ik niet

Indien V6-J (Toeristen die lawaai op straat maken) = 1 of 2

V7c.

U ervaart dus overlast van < Toeristen die lawaai op straat maken > .

Wat is de aard van de overlast? Kunt u dit in uw eigen woorden toelichten? Waar heeft u last van?

Indien V6-J (Toeristen die lawaai op straat maken) = 1 of 2

V7c.

Welke oplossingen ziet u voor deze overlast? < Toeristen die lawaai op straat maken > .

En wat zou de gemeente Amsterdam moeten doen om deze overlast tegen te gaan?

1. < open >
2. Weet ik niet

V8.

Er is een plan waarin wordt voorgesteld dat buitenlandse bezoekers geen wiet of hasj meer kunnen kopen in een Amsterdamse coffeeshop.

Wat zou u daarvan vinden?

Kunt u dat uitdrukken in een rapportcijfer geven? (1 = een zeer slecht plan, 10 = een zeer goed plan)

	1 (zeer slecht plan)	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (zeer goed plan)	maakt me niet uit
Cijfer	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

V9.

Denkt u dat deze maatregel onderstaande problemen (die u als overlast ervaart) zou verminderen of verergeren? Kunt u dat voor elke overlastveroorzaker aangeven?

Maatregel = buitenlandse bezoekers kunnen geen wiet of hasj meer kopen in Amsterdamse coffeeshop

Aanbieden indien dit bij V6 score 1 of 2 heeft

Deze maatregel zal dit probleem...	sterk doen verminderen	enigszins doen verminderen	gelijkblijven	enigszins doen verergeren	sterk doen verergeren	weet ik niet
De overlast door toeristen in het algemeen	1	2	3	4	5	6
Drukke in 'groot Amsterdam'	1	2	3	4	5	6
Drukke in de binnenstad	1	2	3	4	5	6
Wachtrijen voor attracties (musea, Anne Frankhuis, etc.)	1	2	3	4	5	6
Toeristen die cannabis (wiet of hasj) gebruiken	1	2	3	4	5	6
Toeristen die lachgas gebruiken	1	2	3	4	5	6
Toeristen die pillen (xtc etc.) gebruiken	1	2	3	4	5	6
Toeristen die de Wallen / raamprostitutie bezoeken	1	2	3	4	5	6
Toeristen die alcohol gebruiken	1	2	3	4	5	6
Kotsende toeristen	1	2	3	4	5	6

Toeristen die lawaai op straat maken	1	2	3	4	5	6
Drugsdealers op straat	1	2	3	4	5	6
Toeristen met rolkoffers op straat	1	2	3	4	5	6
Toeristen die een gelegenheid via Airbnb gebruiken	1	2	3	4	5	6
Roekeloos fietsende toeristen	1	2	3	4	5	6
Winkelaanbod dat meer gericht is op toeristen	1	2	3	4	5	6

V10a.

In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

Random aanbieden

- Ik ben er trots op als er toeristen naar Amsterdam komen
- Coffeeshops (i: gelegenheden waar men hasj of wiet kan kopen en gebruiken) in Amsterdam moeten toegankelijk zijn voor iedereen
- Coffeshopbezoek (i: gelegenheden waar men hasj of wiet kan kopen en gebruiken) in Amsterdam moet worden ontmoedigd
- Raamprostitutie op de Wallen moet worden ontmoedigd
- Alcohol-toerisme naar Amsterdam moet worden ontmoedigd
- Amsterdamse coffeeshops (i: gelegenheden waar men hasj of wiet kan kopen en gebruiken) moeten alleen nog toegankelijk zijn voor mensen die in Nederland wonen
- Cafés in de binnenstad moeten alleen nog toegankelijk zijn voor mensen die in Nederland wonen
- De voordelen van toerisme in Amsterdam wegen zwaarder dan de nadelen
- Vliegtickets vanuit andere Europese steden naar Amsterdam moeten fors duurder worden
- Toegangsprijzen voor attracties als musea, Madame Tussauds, Anne Frankhuis moeten worden verhoogd om buitenlandse toeristen te ontmoedigen
- De toeristenbelasting voor buitenlandse toeristen moet worden verhoogd
- Door toerisme vertel ik liever niet dat ik in Amsterdam woon
- Ik heb het gevoel dat kan meebeslissen over het toerisme-beleid in Amsterdam (positief)
- Ik sta achter het toerisme-beleid van de gemeente Amsterdam
- Een groei van het aantal toeristen versterkt de lokale economie en daar profiteer ik ook van
- Door toerisme wordt het te druk in Amsterdam

1. Helemaal mee eens
2. Mee eens
3. Neutraal
4. Mee oneens
5. Helemaal mee oneens
6. Weet ik niet

V10b.

Stel dat er weer Tweede Kamerverkiezingen zijn, zou u dan gaan stemmen en – zo ja – op welke partij zou u op dit moment stemmen?

1. VVD
2. D66
3. PVV
4. CDA
5. SP
6. PvdA
7. GroenLinks
8. Forum voor Democratie
9. Partij voor de Dieren
10. ChristenUnie
11. Volt
12. JA21
13. SGP
14. DENK
15. 50Plus
16. BoerBurgerBeweging
17. BIJ1
18. Belang van Nederland (Van Haga)
19. Andere partij, namelijk:
20. Blanco / ongeldig
21. Weet ik (nog) niet
22. IK ZOU NIET GAAN STEMMEN
23. Wil ik niet zeggen

Tot slot enkele vragen over u zelf.

11. Bent u:

- vrouw
- man
- Anders

12. Wat is uw geboortjaar?

- _____
- Wil ik niet zeggen

V13.

Wat is uw hoogst voltooide opleiding?

1. Geen onderwijs / basisonderwijs / cursus inburgering / cursus Nederlandse taal
2. LBO / VBO / VMBO (kader- of beroepsgerichte leerweg) / MBO 1 (assistentenopleiding)
3. MAVO / HAVO of VWO (eerste drie jaar) / ULO / MULO / VMBO (theoretische of gemengde leerweg) / voortgezet speciaal onderwijs

4. MBO 2, 3, 4 (basisberoeps,- vak,- middenkader- of specialistenopleiding) of MBO oude structuur (vóór 1998)
5. HBO of VWO (overgegaan naar de 4^e klas) / HBS / MMS / HBO-propedeuse of WO-propedeuse
6. HBO (behalve HBO-master) / WO-kandidaats of WO-bachelor
7. WO-doctoraal of WO-master of HBO-master / postdoctoraal onderwijs
8. Weet niet / wil niet zeggen

Dan nu nog enkele andere vragen.

14a. Gebruikt u wel eens alcohol of (soft) drugs? Zo ja, welke?

- ja, alcohol
- ja, wiet of hasj (Cannabis)
- ja, cocaïne
- ja, opiaten
- ja, ecstasy (XTC)
- ja, amfetamine
- ja, GHB
- andere drug, namelijk: ...
- nee, geen alcohol en drugs
- wil ik niet zeggen

Indien V14a = 2

14b

. Hoe vaak gebruikt u wiet of hasj?

- incidenteel
- een aantal keer paar maand
- een aantal keer per week
- elke dag
- wil ik niet zeggen

Vraag overslaan indien 14a = wil ik niet zeggen

Waar gebruikt u dit?

15. (meerdere antwoorden mogelijk)

- Op straat
- Thuis
- In uitgaansgelegenheden
- Coffeeshop
- Anders namelijk:
- Geen antwoord

16. Heeft u nog opmerkingen over dit onderwerp of deze vragenlijst?

Geen toelichting

Dit waren alle vragen.

Hartelijk dank voor uw medewerking!

B Bijlage: vragenlijst toeristen

(Vragenlijst was ook beschikbaar het Engels, Duits, Frans, Spaans en Italiaans).

Hartelijk dank dat u mee wilt doen aan het onderzoek.

We stellen u een aantal vragen over uw bezoek aan Amsterdam.

Dit duurt ongeveer 5 minuten.

Uw antwoorden zijn zeer waardevol voor ons!

1. Bent u naar Amsterdam gekomen voor een vakantie?

- Ja, ik ben hier op vakantie/stedentrip (toerisme)
- Nee, ik ben op zakenbezoek (voor werk) >> **einde vragenlijst**
- Nee, ik ben hier voor een andere reden (geen recreatie) >> **einde vragenlijst**

Met wie bezoekt u Amsterdam?

2. (meerdere antwoorden mogelijk)

- Alleen
- Met mijn partner
- Met mijn kinderen
- Met mijn ouders >> **einde vragenlijst indien minderjarige**
- Met andere familieleden
- Met vrienden
- Met anderen, namelijk:

3. Woont u in een ander land dan Nederland? Zo ja, welk land?

- Ja, namelijk:
- Nee >> **einde vragenlijst**

4. Hoe bent u naar Amsterdam gekomen?

- Met het vliegtuig naar Nederland/Schiphol en vervolgens ander vervoer naar Amsterdam
- Met de trein **direct vanuit het buitenland** naar Amsterdam
- Met de auto
- Met de motor
- Met de touringcar/bus
- Anders, namelijk:

Er zijn verschillende attracties in Amsterdam.

Hoe belangrijk waren de volgende attracties bij uw beslissing om naar Amsterdam te komen?

	Zeer belangrijk	Belangrijk	Neutraal	Onbelangrijk	Heel onbelangrijk
Musea	☐	☐	☐	☐	☐
Restaurants	☐	☐	☐	☐	☐
Uitgaan (cafés/ nachtclubs)	☐	☐	☐	☐	☐
Coffeeshops (met mogelijkheid cannabis te roken)	☐	☐	☐	☐	☐
De Wallen, 'red light district'	☐	☐	☐	☐	☐
Winkels, shopping	☐	☐	☐	☐	☐
Culturele evenementen/festivals	☐	☐	☐	☐	☐
Gebouwen, architectuur	☐	☐	☐	☐	☐
Kunnen wandelen door de stad Amsterdam	☐	☐	☐	☐	☐

5b. Waren er nog andere redenen voor u om naar Amsterdam te komen?

Geen andere redenen

6. Onderstaande zaken waren dus een belangrijke reden om Amsterdam te bezoeken:

Wat waren voor u de belangrijkste redenen? Kunt u een top 3 maken?

	Meest belangrijk	Tweede belangrijkste	Derde belangrijkste
Musea	☐	☐	☐
Restaurants	☐	☐	☐
Uitgaan (cafés/ nachtclubs)	☐	☐	☐
Coffeeshops (met mogelijkheid cannabis te roken)	☐	☐	☐
De Wallen, 'red light district'	☐	☐	☐
Winkels, shopping	☐	☐	☐
Culturele evenementen/festivals	☐	☐	☐
Gebouwen, architectuur	☐	☐	☐
Kunnen wandelen door de stad Amsterdam	☐	☐	☐

Weet niet / geen antwoord

7. Heeft u of gaat u de volgende activiteiten ondernemen?

	Heb ik al gedaan	Ga ik zeker doen	Ga ik waarschijnlijk doen	Ga ik waarschijnlijk niet doen	Ga ik zeker niet doen
Museum bezoeken	☐	☐	☐	☐	☐
Restaurant bezoeken	☐	☐	☐	☐	☐
Uitgaan (cafés/ nachtclubs)	☐	☐	☐	☐	☐
Coffeeshop bezoeken (waar cannabis gerookt kan worden)	☐	☐	☐	☐	☐
De Wallen, 'red light district' bezoeken	☐	☐	☐	☐	☐
Shopping, winkels bezoeken	☐	☐	☐	☐	☐
Cultureel evenement of festival bezoeken	☐	☐	☐	☐	☐
Gebouwen, architectuur bekijken	☐	☐	☐	☐	☐
Wandelen door de stad Amsterdam	☐	☐	☐	☐	☐

8. Zou u Amsterdam een volgende keer ook bezoeken als u geen wiet of hasj meer kunt kopen in een Amsterdamse coffeeshop?

- Zeker wel
- Waarschijnlijk wel
- Waarschijnlijk niet
- Zeker niet
- Weet niet

9. Wat zou u ervan vinden als buitenlandse bezoekers in Amsterdam geen wiet of hasj meer kunnen kopen in een coffeeshop?

9. Kunt u een rapportcijfer geven? 1 = zeer slecht, 10 = zeer goed

	1 (zeer slecht)	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (zeer goed)	maakt me niet uit
Cijfer	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Indien V5 Coffeeshop = 1, 2 of 3 (Coffeeshop = reden voor bezoek aan A'dam)

Wat zou u doen als u in Amsterdam geen wiet of hasj meer kunt kopen in een coffeeshop?

Zou u Amsterdam een volgende keer dan weer bezoeken?

10. (meerdere antwoorden mogelijk, laatste antwoord sluit andere antwoorden uit)

- Ik zou Amsterdam blijven bezoeken, maar wiet of hasj op straat kopen
- Ik zou Amsterdam blijven bezoeken, maar wiet of hasj elders dan op straat kopen
- Ik zou Amsterdam blijven bezoeken, maar laat anderen wiet of hasj voor mij kopen
- Ik zou Amsterdam blijven bezoeken, dan maar geen bezoek aan een coffeeshop
- Ik zou Amsterdam niet meer bezoeken
- Weet ik niet

Nu volgen tot slot enkele achtergrondvragen. Deze gegevens gebruiken we alleen voor samenvattende analyses. De informatie in de rapportage is nooit herleidbaar naar u als individu.

10. **Bent u:**

- vrouw
- man
- Anders

11. **Wat is uw geboortjaar?**

- Wil ik niet zeggen

12. **Uit hoeveel personen bestaat uw gezelschap?**

- Geen antwoord

13. **Gebruikt u in uw eigen land wel eens wiet of hasj?**

- Nee, nooit
- Ja, incidenteel
- Ja, een aantal keer paar maand
- Ja, een aantal keer per week
- Ja, elke dag

14. Waar gebruikt u dit?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- Op straat
- Thuis
- In uitgaansgelegenheden
- Anders namelijk:
- Geen antwoord

Dit waren alle vragen, nogmaals bedankt voor het meedoen.

Indien u nog iets toe wilt voegen, kunt u dat hieronder doen:

- Geen toelichting

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KVK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl